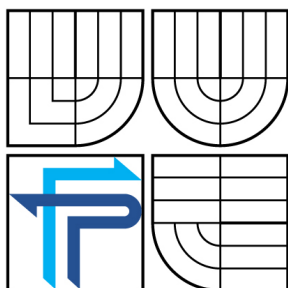

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ALBRECHTICE A NÁVRH NA JEHO ZLEPŠENÍ

THE EVALUATION OF MANAGEMENT IN MUNICIPALITY ALBRECHTICE AND IMPROVEMENT
SUGGESTION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

LIBOR FICNER

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. JAROSLAV ROMPOTL

BRNO 2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ficner Libor

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení

v anglickém jazyce:

The evaluation of management in municipality Albrechtice and improvement suggestion

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrh řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Seznam odborné literatury:

MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. ORAC. Praha 2000

OCHRANA, F. Veřejná volba a řízení veřejných výdajů. Ekopres. Praha 2003. ISBN 80-86119-71-8

PAVLÁSEK, V., KUNEŠOVÁ, H. Veřejné finance. Nava. Plzeň 2006. ISBN 80-7211-236-8

PEKOVÁ, J. Místní rozpočty. Vysoká škola ekonomická v Praze 1997. ISBN 80-7079-704-5

REKTOŘÍK, J. ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit město, kraj a obec. Finance rozpočty účetnictví veřejná kontrola. MU v Brně 2002. ISBN 80-210-2955-5

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jaroslav Rompotl

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2007/08.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Děkan fakulty

V Brně, dne 26.3.2008

LICENČNÍ SMLOUVA

POSKYTOVANÁ K VÝKONU PRÁVA UŽÍT ŠKOLNÍ DÍLO

uzavřená mezi smluvními stranami:

1. Pan/paní

Jméno a příjmení: Libor Ficner
Bytem: Albrechtice 28, 56301, Albrechtice
Narozen/a (datum a místo): 14.9.1985, Moravská Třebová

(dále jen "autor")

a

2. Vysoké učení technické v Brně

Fakulta podnikatelská
se sídlem Kolejní 2906/4, 61200 Brno 12
jejímž jménem jedná na základě písemného pověření děkanem fakulty:
Ing. Pavel Svirák, Dr.

(dále jen "nabyvatel")

Článek 1

Specifikace školního díla

1. Předmětem této smlouvy je vysokoškolská kvalifikační práce (VŠKP):

- ☐ disertační práce
- ☐ diplomová práce
- ☒ bakalářská práce

jiná práce, jejíž druh je specifikován jako

(dále jen VŠKP nebo dílo)

Název VŠKP: Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení

Vedoucí/školitel VŠKP: Ing. Jaroslav Rompotl

Ústav: Ústav financí

Datum obhajoby VŠKP:

VŠKP odevzdal autor nabyvateli v:

- ☒ tištěné formě - počet exemplářů 1
- ☒ elektronické formě - počet exemplářů 1

2. Autor prohlašuje, že vytvořil samostatnou vlastní tvůrčí činností dílo shora popsané a specifikované. Autor dále prohlašuje, že při zpracovávání díla se sám nedostal do rozporu s autorským zákonem a předpisy souvisejícími a že je dílo dílem původním.

3. Dílo je chráněno jako dílo dle autorského zákona v platném znění.

4. Autor potvrzuje, že listinná a elektronická verze díla je identická.

Článek 2

Udělení licenčního oprávnění

1. Autor touto smlouvou poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) k výkonu práva uvedené dílo nevýdělečně užívat, archivovat a zpřístupnit ke studijním, výukovým a výzkumným účelům včetně pořizování výpisů, opisů a rozmnoženin.
2. Licence je poskytována celosvětově, pro celou dobu trvání autorských a majetkových práv k dílu.
3. Autor souhlasí se zveřejněním díla v databázi přístupné v mezinárodní síti
 - ☒ ihned po uzavření této smlouvy
 - ☐ 1 rok po uzavření této smlouvy
 - ☐ 3 roky po uzavření této smlouvy
 - ☐ 5 let po uzavření této smlouvy
 - ☐ 10 let po uzavření této smlouvy(z důvodu utajení v něm obsažených informací)
4. Nevýdělečné zveřejňování díla nabyvatelem v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, nevyžaduje licenci a nabyvatel je k němu povinen a oprávněn ze zákona.

Článek 3

Závěrečná ustanovení

1. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž po jednom vyhotovení obdrží autor a nabyvatel, další vyhotovení je vloženo do VŠKP.
2. Vztahy mezi smluvními stranami vzniklé a neupravené touto smlouvou se řídí autorským zákonem, občanským zákoníkem, vysokoškolským zákonem, zákonem o archivnictví, v platném znění a popř. dalšími právními předpisy.
3. Licenční smlouva byla uzavřena na základě svobodné a pravé vůle smluvních stran, s plným porozuměním jejímu textu i důsledkům, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.
4. Licenční smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

V Brně dne:

.....

Nabyvatel

.....

Autor

Anotace

Bakalářská práce „Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení“ se zabývá problematikou dotačního systému v ČR v souvislosti s financováním potřeb obcí a jejich ekonomickým rozvojem. Práce je zaměřena na hospodaření obce, rozpočtový proces, rozpočtový výhled a celkového zadlužení. První část práce obsahuje teoretická východiska, druhá část je zaměřena na zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a třetí část chrakterizuje možná řešení.

Annotation

The bachelor thesis „The evaluation of management in municipality Albrechtice and improvement suggestion“ is engaged in problems of grant system in Czech republic in association with financing of municipalities' wants and their economic development. Thesis focused on evaluation in municipality, budget process, budget prospect and total indebtedness. The first chapter of the contain the theoretical explanations, second chapter is focused on evaluation of management in municipality Albrechtice and third chapter describe feasible solutions.

Klíčová slova

Rozpočet municipalit, dluhová služba, rozpočtový proces, rozpočtový výhled, rozpočtová skladba, dotace, finanční kontrola.

Keywords

Budget of municipality, debt service, budget process, budget perspective, structure of budget, grants, financial control.

FICNER, L. Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 62 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Jaroslav Rompotl.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení“ vypracoval samostatně pod vedením Ing. Jaroslava Rompotla a uvedl v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Ing. Jaroslavu Rompotlovi za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji panu starostovi Obce Albrechtice panu Ing. Jaroslavu Novákovi a zaměstnanci Obce Albrechtice, paní Jaroslavě Ficnerové, za poskytnuté materiály, informace a konzultace.

Obsah

Úvod	12
1. Teoretická východiska práce	13
1.1. Význam a působnost obcí	13
1.2. Rozpočet obce	17
1.3. Rozpočtový proces	19
1.3.1. Obecná charakteristika	19
1.3.2. Rozpočtové zásady	20
1.3.3. Rozpočtová skladba	22
1.4. Obsah rozpočtu	23
1.4.1. Příjmy obcí	23
1.4.2. Výdaje obcí	25
1.5. Rozpočtový výhled	25
1.6. Zadlužení a dluhová služba obce	26
1.7. Dotace	27
1.7.1. Charakteristika	27
1.7.2. Druhy dotací	27
1.7.3. Postup při získávání dotací	28
1.8. Finanční kontrola	28
2. Analýza problému a současné situace	30
2.1. Charakteristika obce	30
2.2. Organizační struktura	30
2.3. Vztah k jiným územně správním jednotkám	32
2.4. Zhodnocení rozpočtu	33
2.5. Rozpočtový proces	34
2.6. Rozpočtový výhled	36
2.7. Příjmy a výdaje podle rozpočtové skladby	37
2.7.1. Za rok 2005	37
2.7.2. Za rok 2006	38
2.7.3. Za rok 2007	39
2.7.4. Srovnání závěrečných účtů za období 2005-2007	40
2.8. Zadlužení a dluhová služba	40
2.9. Zhodnocení dotací za rok 2007	42
2.10. Finanční kontrola	43
3. Vlastní návrhy řešení	44
3.1. Návrh na zlepšení dotačních možností	44
3.2. Návrh na optimalizaci příjmů a výdajů	45
3.2.1. Hospodaření s pozemky	45
3.2.2. Investice v obci	47
3.2.3. Odpadové hospodářství	47
3.2.4. Větrné elektrárny	48
3.2.5. Vedlejší hospodářská činnost	49
3.2.6. Občanská sdružení	50
3.2.7. Turistický ruch	50
3.2.8. Kulturní akce	51
3.3. Návrh na zvýšení daňové výtěžnosti	52
3.3.1. Podíl na sdílených daních	52

3.3.2. Daň z nemovitosti	53
Závěr	54
Použité zdroje	55
Seznam tabulek	58
Seznam grafů	58
Seznam obrázků	58
Seznam zkratek	58
Seznam příloh	59

Úvod

Téma „Zhodnocení hospodaření obce Albrechtice a návrh na jeho zlepšení“ jsem si vybral, protože se touto problematikou zabývám již několik let. Obec zcela nevyužívá všechny potenciální zdroje, které může získat ze státního rozpočtu nebo dotací z EU.

Jedním z cílů této práce by měla být optimalizace výdajů na provoz obce a optimalizace investičních možností se zaměřením na rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtový proces a rozpočtovou skladbu. Po osamostanění obce v roce 1991 se zastupitelstva snažila dosáhnout hlavně bezproblémového chodu obce a obnovení infrastruktury a provozní činnosti obce. Proto nebyly hlavním předmětem rozhodování dotace a možnosti složitého získávání dotací a podobně, ale především výše zmíněný rozvoj obce.

Dalším cílem této práce je návrh na zvýšení blahobytu v obci zvýšením efektivity využívání finančních prostředků a poukázat na další potenciální příjmy do obecního rozpočtu. Poukázat na možnosti získávání potenciálních zdrojů z Evropské unie a dotací ze státního rozpočtu. Výsledkem mé práce by měl být návod na získání těchto dotací a grantů.

Výstupy práce by měli také přinést pozitivní změnu a napomoci při rozhodování především zastupitelům a starostovi obce Albrechtice, protože pouze oni mohou tyto výsledky aplikovat v praxi. Tyto výsledky by měly napomoci usnadnit získávání nových zdrojů zpracováním této problematiky a následnému uvedení podmínek, požadavků a ostatních informací potřebných pro získání nových finančních prostředků. Díky této práci by mělo být jednodušší získat nové zdroje a napomoci tak rozvoji obce a zvýšení celkového blahobytu. Věřím, že moje práce vyvolá zájem ze strany zastupitelstva obce Albrechtice a pomůže jim při rozhodování o hospodaření.

Svoji práci jsem rozdělil do tří kapitol, z nichž první se zabývá výhradně teoretickými východisky studované problematiky, druhá kapitola je zaměřena na prostudování a zhodnocení obecního hospodaření a ve třetí kapitole se můžeme seznámit s vlastními návrhy na řešení vytyčených problémů.

1. Teoretická východiska práce

1.1. Význam a působnost obcí

Po roce 1989 dochází v České republice k významným reformám a postupné decentralizaci a delegování pravomocí ve veřejné správě a územní samosprávě. Postupným zrušením okresů přešla část pravomocí na kraje a část na obce.

„Obce (včetně malých) dostaly k rozhodování i otázky, se kterými dosud neměly prakticky žádné zkušenosti a vedle toho začal vznikat v řadě oblastí poměrně složitý administrativní proces. Povinnosti obcí jsou postupně upravovány v dlouhé řadě zákonů, mnohdy zcela nekoordinovaně a pro adresáty naprosto nepřehledně. Faktická zátěž určité kompetence je přitom z pohledu malých obcí podmíněna nejen její legislativní delegací, ale též výskytem s ní spojených právně relevantních událostí. S jistou mírou zjednodušení lze konstatovat, že nezřídka daná kompetence není malými obcemi vnímána jako zatěžující jen proto, že ji v praxi nerealizují.“¹

Určujícím východiskem českého obecního zřízení, a tedy i postavení malých obcí v systému veřejné správy je tzv. smíšený systém.

Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) je obec charakterizována jako základní územní samosprávné společenství občanů a tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnosprávní korporací, která hospodaří s vlastním majetkem a v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost a následky z těchto vztahů vyplývající. Důležitou funkcí obce je také pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Zastupitelstvo obce

Správu obce zajišťuje zastupitelstvo, které je voleno občany obce jednou za 4 roky, ve výjimečných případech častěji. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti a ve věcech přenesené působnosti rozhoduje pouze, stanoví-li jí to zákon. Počet zastupitelů se stanovuje zejména podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

¹ OBEC & finance. 2008-1. str. 67.

Tabulka č.1 - Počty zastupitelů v obcích

do 500 obyvatel	5 - 9 členů
nad 500 do 3000 obyvatel	7 - 15 členů
nad 3000 do 10 000 obyvatel	11 - 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 - 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 - 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 - 55 členů

Zdroj: MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. Str. 146.

Rada obce a starosta

Dalším orgánem obce je rada obce, která je výkonným orgánem v oblasti samotné působnosti a za své jednání odpovídá zastupitelstvu. Počet členů v radě obce je lichý a činí nejméně 5, nejvýše však 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde má zastupitelstvo obce méně než 15 členů.² V těchto obcích vykonává funkci rady starosta obce. Radu tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady. Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce nebo na tuto funkci rezignoval, přestává být i členem rady obce.

Velmi specifické postavení v obci má starosta. Zastupuje obec navenek a náleží mu zásadní pravomoci a odpovědnost při řízení obce.³ Starosta je volen zastupitelstvem z řad svých členů. Místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti. Jedná a rozhoduje podle stejných pravomocí jako starosta obce.

Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník, je-li tato funkce zřízena a zaměstnanci obce. V obcích, kde se nachází pověřený obecní úřad, se zřizuje funkce tajemníka, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce tuto funkci mohou zřídit. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů starostovi. Není-li tato funkce zřízena, vykonává jí starosta.

Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad vykonává samostatnou a přenesenou působnost.

² V obci, kde se nevolí rada, vykonává tuto funkci starosta obce

³ Pravomoci a odpovědnosti starosty viz příloha č. 1

Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Obecně mají za úkol vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče, pro uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Dále obec může v rámci samostatné působnosti realizovat činnosti podle §84 jako například: schvalovat program rozvoje obce, schvalovat územní plán obce, schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, zřizovat a zrušovat obecní policii, rozhodovat o vyhlášení místního referenda.

Pro zabezpečení činností vyplývajících z samostatné působnosti obec může zakládat příspěvkové organizace, organizační složky bez právní subjektivity, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, obecně prospěšné společnosti a zájmová sdružení právnických osob podle občanského zákoníku.⁴

Obce mohou spolupracovat s jinými obcemi pouze na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření „svazku obcí“ a prostřednictvím založení právnické osoby podle obchodního zákoníku. Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů. Naopak se nemohou sdružovat podle zákona o sdružování občanů. Na spolupráci mezi obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdružení právnických osob a o smlouvě o sdružení.

Přenesená působnost⁵

Přenesená působnost vystihuje svojí podstatou dekoncentrovanou státní správu svěřenou obcím zákony na základě ustanovení čl. 105 Ústavy České republiky.⁶ Jedná se tedy o nepřímou místní správu. V podstatě jde o to, že obce vykonávají činnost pro stát. Tato působnost je svěřená obcím z důvodu, že jsou nejbližší občanům a mohou se tak podílet na některých úkolech státní správy. Tato činnost se týká například vedení matriky, stavebního úřadu, sociální problematiky, školství a kultury, atd. Obce dostávají

⁴ REKTOŘÍK, J. Organizace neziskového sektoru.

⁵ Tato kapitola je zpracována podle: REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit město, kraj a obec

⁶ Čl. 105 Ústavy ČR: „Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.“

ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti. (dotace na výkon státní správy)

„V některých případech tak může v oblasti přenesené působnosti dojít k územnímu přesáhnutí působnosti obce, pokud vykonává státní správu i pro jiné obce.“⁷

Zejména se toto týká obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem. Z toho ale nevyplývá, že jsou dva obecní rozpočty, ale pouze jeden, avšak stát hradí náklady, které jim v rámci této agendy vznikají.

Výše uvedené veřejné statky bychom mohli rozdělit do následujících skupin podle jejich typu na poručnické veřejné statky, celostátní veřejné statky, místní veřejné statky, a zpoplatněné veřejné statky.

Poručnické statky

Poručnické statky jsou takové, stát nemůže nechat pouze na rozhodování obcí. Jsou zajišťovány příkazovým způsobem a stát přenáší úkoly a pravomoci s tím spojené na obce. Obce tyto statky zabezpečují a také kontrolují. Stát, potažmo vláda si ponechává možnost kontroly, aby nedocházelo k výrazným odlišnostem v různých částech území státu. Tyto statky se považují ve vyspělé zemi za naprosto automatické a měli by být k dispozici všem obyvatelům. Jedná se například o školní docházku, zdravotnictví, atd.

Celostátní veřejné statky

Celostátní veřejné statky jsou často označovány za čisté veřejné statky, tj. takové statky, u kterých nelze zabránit nikomu v jejich spotřebě. Proto spotřeba jednoho občana by neměla žádným způsobem omezit spotřebu občana jiného. Do této oblasti například spadá infrastruktura (silnice a jiné veřejné komunikace), vodní toky, apod. Tyto statky na rozdíl od předchozí skupiny neslouží pouze obyvatelstvu a proto se na jejich financování podílí více subjektů. (státní rozpočet, státní fondy, mezinárodní zdroje financování)

Místní veřejné statky

Místní veřejné statky jsou do určité míry stejné jako statky celostátní, avšak působí pouze na oblast týkající se místního obyvatelstva. Jde také o statky, u kterých by používání jedním obyvatelem neomezilo spotřebu obyvatele jiného. Týká se to

⁷ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit město, kraj a obec. str. 22

především statků jako jsou například obecní policie, veřejné osvětlení, místní komunikace, hasičský sbor a další. Některé z místních veřejných statků mohou být považovány za zpoplatněné, ale obec na tyto statky obvykle výrazně přispívá. (ekologie, sociální struktura, atd.) Rozsah příspěvků a množství takovýchto statků významnou měrou záleží právě na samotné obci a její povaze. Nejtypičtějším příkladem je svoz komunálního odpadu, kanalizace, atd.

Zpoplatněné veřejné statky

Zpoplatněné veřejné statky jsou takové, u kterých je možnost měřit spotřebu a je zde možnost určit uživatelský poplatek. Obce tyto statky poskytují buď přímo nebo prostřednictvím zřízených organizací nebo obchodních společností. Typické pro tento druh statku je například vodné a stočné, kulturní a sportovní služby, atd.

Pověřený obecní úřad

Tento orgán obce vykonává přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Prováděcí právní předpis stanoví zejména sídla a správní obvody jednotlivých pověřených obecních úřadů.⁸

1.2. Rozpočet obce

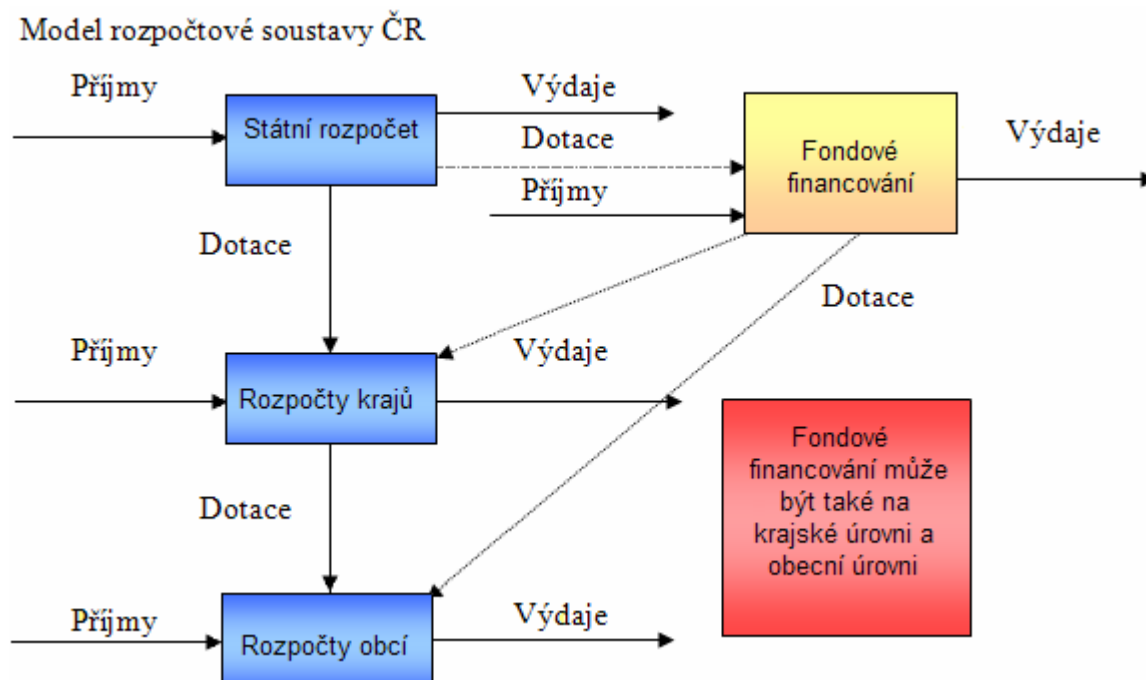
Rozpočet obce je základ finančního hospodaření územního samosprávních celku a jeho funkcí je zajistit prostředky nezbytné k vytvoření finanční rovnováhy tohoto hospodaření. Lze jej charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, finanční plán nebo bilanci, či nástroj realizace politiky na úrovni územní samosprávy⁹. Rozpočet se vždy váže k nějakému období a nejčastěji je to kalendářní rok. Místní orgány využívají rozpočtů jako nástroje na zabezpečení veřejných statků a také své vlastní činnosti. Jsou soustředěny na základních principech nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. Tyto peněžní prostředky jsou v různém množství podle typu obce, zejména však podle rozsahu působení obce, velikosti a počtu obyvatel.

Rozpočty územních samosprávních celků tvoří spolu se státním rozpočtem a rozpočty fondů propojenou soustavu, ve které jsou jednotlivé části samostatné a zároveň mezi sebou provázané. Následující model poukazuje na propojenost soustavy.

⁸ příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb.

⁹ PEKOVÁ, J. Veřejné finance. 2005

Obrázek č. 1

Zdroj: REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Jak řídit město, kraj a obec*. str. 21
 „Poznámka: Fondové financování na ústřední úrovni představují státní (účelové) fondy, privatizační (majetkové) fondy, svěřenecké (pojistné) fondy a fondy pro podporu podnikání (vládní agentury). Na obecní a krajské úrovni pak jde o peněžní fondy dle zákona o rozpočtových pravidlech, anebo tzv. „nepravé“ fondy v organizačně právní formě obchodních společností, případně neziskových organizací, založené veřejnou správou.“

Obce hospodaří podle rozpočtové skladby a vlastních peněžních fondů a to podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a také v úzké vazbě na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Oba zákony mají za cíl zefektivnění nakládání s veřejnými prostředky.

Rozpočet je sestavován na období kalendářního roku a vychází se z rozpočtového výhledu, který jen stanoven z předchozích let. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Není tomu tak ale vždy. Za předpokladu, že územní samosprávná jednotka má z předchozích splácet jistiny úvěrů nebo jestliže jsou některé příjmy daného roku určeny k využití až v následujících letech, lze schválit rozpočet také jako přebytkový. V opačném případě se schvaluje rozpočet schodkový. Přirozeně tento schodek se musí něčím krýt a to zpravidla příjmy z minulých období nebo nějakou návratnou formou financování (úvěry, návratné finanční výpomoci, atd.)

1.3. Rozpočtový proces¹⁰

1.3.1. Obecná charakteristika

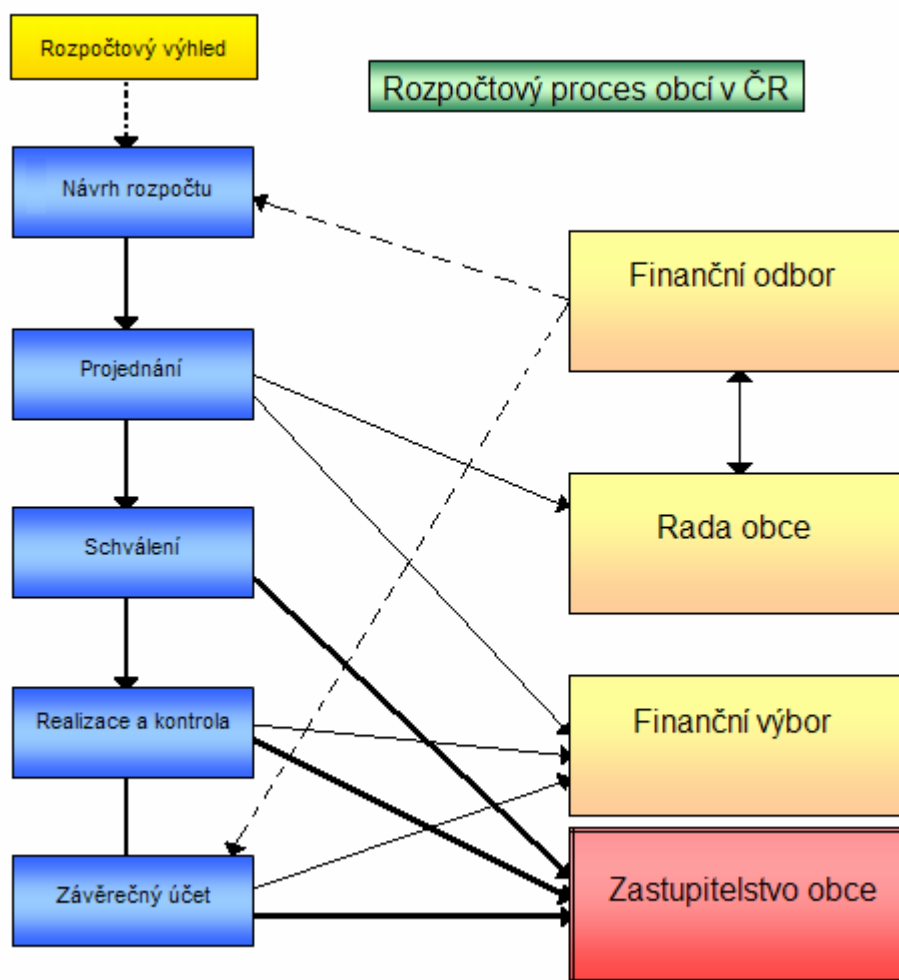
Rozpočtový proces lze označit jako druh řízení, který má své specifické etapy. Jedná se o sestavování (vypracování) rozpočtu, schvalování rozpočtu, publikaci, hospodaření s rozpočtovými prostředky, kontrolu a hodnocení. Na úrovni obce je rozpočtový proces činností volených i výkonných orgánů obce. Od roku 2001 se řídí rozpočtové hospodaření samostatnými zákony.

Rozpočet je sestavován na základě rozpočtového výhledu a rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria. Vzhledem k jednotnosti rozpočtové soustavy České republiky mají obce vztahy jak ke státnímu rozpočtu, tak k rozpočtu příslušného kraje.

Rozpočet je zpracován podle jednotného třídění rozpočtové skladby, kterou vydává ministerstvo financí.

¹⁰ Tato kapitola zpracována dle: MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů.

Obrázek č. 2

Zdroj: REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Jak řídit město, kraj a obec*. str. 26

1.3.2. Rozpočtové zásady

Většina rozpočtů v ČR má podobný charakter a zejména proces navrhování a schvalování. Také kontrola a sankce při porušení stanovených pravidel je podobná. Správný rozpočet by měl naplňovat svůj účel a k tomu musí splňovat určité podmínky. Tyto podmínky jsou označovány jako rozpočtové zásady. Dělí se na všeobecné a speciální.

Mezi všeobecné rozpočtové zásady se řadí především **jasnost**, **pravdivost** a **úspornost**. Do speciálních zásad patří **časová omezenost**, **jednoduchost** a **úplnost**.

Po vstupu ČR do Evropské Unie se musel zahájit proces integrace, který byl spojen se společným financováním a s nutností harmonizovat právní předpisy v úseku rozpočtového financování. Vlastní rozpočtové zásady se řídí následujícími principy.

Zásada omezeného časového použití finančních prostředků

Zásada omezeného časového použití finančních prostředků má podstatu v každoročním sestavování. Toto pravidlo stanoví, že rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, pro který byly schváleny. V této zásadě je částečně obsažena i zásada přehlednosti a kontrolovatelnosti hospodaření výkonných orgánů zastupitelstvem.

Zásada reálnosti a pravdivosti

Podle této zásady by měl být rozpočet sestavován tak, aby vycházel z hospodářských procesů a odhadu budoucího vývoje. Metody tvorby rozpočtu jsou popsány výše. V rozpočtu by měli být zahrnuty minimálně takové příjmy, které jsou potřebné ke krytí nutných výdajů. Sestavení reálného rozpočtu má zabránit nutnosti různých rozpočtových přesunů. *„Omezení přesunů v rozpočtu a úhrady potřeb v rozpočtu nezajištěných znamená, že pouze na základě zákonného zmocnění je možné v určité míře a za přesně stanovených podmínek realizovat přesuny v rámci rozpočtu.“¹¹*

Zásada účelovosti

Zásada účelovosti do jisté míry navazuje na předchozí zásadu a spočívá v používání rozpočtových prostředků jen k účelům, pro které byly určeny. Prostředky takto určené lze čerpat pouze do výše stanovené rozpočtem pro příslušné období. Pokud by tato zásada nebyla dodržena, mohlo by dojít k nesplnění některých rozpočtových položek.

Zásada úplnosti a jednoduchosti

Zásada úplnosti a jednoduchosti rozpočtu předpokládá, že na jednom území je pouze jeden rozpočet, který by obsahoval všechny finanční vztahy. Pokud by byla tato zásada uplatňována důsledně, nebylo by potřeba fondového financování, protože všechny finanční operace by byly zachyceny právě v rozpočtu. Tato zásada je v praxi zajišťována ale jiným prostředkem a tím je jednotná rozpočtová skladba. Touto problematikou se zabývá kapitola 1.3.3.

Zásada publicity

¹¹ MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. Str. 139.

Zásada publicity vyjadřuje jak to, že je rozpočet projednáván veřejně a schvalován zastupitelskými sbory, ale i to, že je následně zveřejňován. U státního rozpočtu je v podobně právní formy¹² a územní rozpočet je na úřední desce. Vyhlášením se stává pro všechny subjekty závazným.

Zásada dlouhodobé vyrovnanosti

Zásada dlouhodobé vyrovnanosti umožňuje krátkodobě využít deficitní financování s ohledem na záměr finanční politiky.

Zásada efektivnosti a hospodárnosti

Zásada efektivnosti a hospodárnosti stanoví, aby byli všechny rozpočtové prostředky použity co nejekonomičtěji. Subjekt, který hospodaří s rozpočtovými prostředky je při plnění rozpočtu dbát na to, aby dosahoval maximálních příjmů a plnil úkoly a úkony hrazené ze státního rozpočtu co nejhospodárněji a aby efektivně využíval tyto prostředky. Mnoho prostředků může být poskytnuto účelově, a proto je třeba dbát na to, aby byli použity v souladu se záměrem, který vedl k jejich poskytnutí.

1.3.3. Rozpočtová skladba¹³

Rozpočtová skladba je upravena vyhláškou ministerstva financí č. 323/2002 O rozpočtové skladbě. Touto vyhláškou se stanoví jednotné třídění příjmů a výdajů, které se uplatňuje v rozpočtech organizačních složek státu. Tato vyhláška nutí (mimo jiné) obce, aby označovali své rozpočtované ale i skutečné příjmy a výdaje podle jednotek třídění.

Hlavním cílem rozpočtové skladby je zabezpečit transparentnost veřejných rozpočtů cestou standardní klasifikace jednotlivých operací. Na rozpočtovou skladbu jsou kladeny určité požadavky a to zejména:

„Má to být srozumitelná konstrukce „čitelná“ pro každého, kdo chce být informován o transakcích státního rozpočtu (poslanec, občan, ministr, úředník),

¹² Pro rok 2008 je to: Zákon č. 360/2007 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2008

¹³ Zpracováno podle: SCHNEIDEROVÁ, I. Rozpočtová skladba v roce 2008

- *Mají být jasně definovaná hlediska použitá pro klasifikaci, tak, aby umožňovala provádění odborných analýz a meziročních srovnání a jasně definované jednotlivé položky, aby se mohly stát jednotným jazykem lidí pracujících s rozpočtem (úředníci ministerstev, územních orgánů, fondů, rozpočtových organizací) a pokud možno bez výjimky eliminovány dvojí výklady,*
- *Kompatibilní s mezinárodními statistickými standardy, v tom směru, aby za pomoci co nejjednodušších převodových můstků (pokud možno jen číselných, ne obsahových) byla zajištěna transparentnost i na mezinárodní úrovni.*¹⁴

Rozpočtová skladba třídí peněžní operace ze tří hledisek. Z hlediska kapitolního, druhového a funkčního.

1.4. Obsah rozpočtu¹⁵

Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet probíhají operace, které se týkají cizích prostředků, dále sdružených prostředků nebo operace týkající se tzv. podnikatelské činnosti. (Vedlejší hospodářské činnosti)

1.4.1. Příjmy obcí

Největší část příjmů obcí má daňový charakter. Týká se to daní, jejichž výnos je zcela nebo částečně určen do obecního rozpočtu a dále o vymezené místní a správní poplatky, které se obvykle také řadí do příjmů daňového charakteru.

Druhou skupinu příjmů má tzv. nedaňový charakter a jedná se především o příjmy z vlastní činnosti a různé další příjmy jako jsou například dary, sbírky, loterie, pokuty, atd.

Nedaňové příjmy

- Příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- Příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti

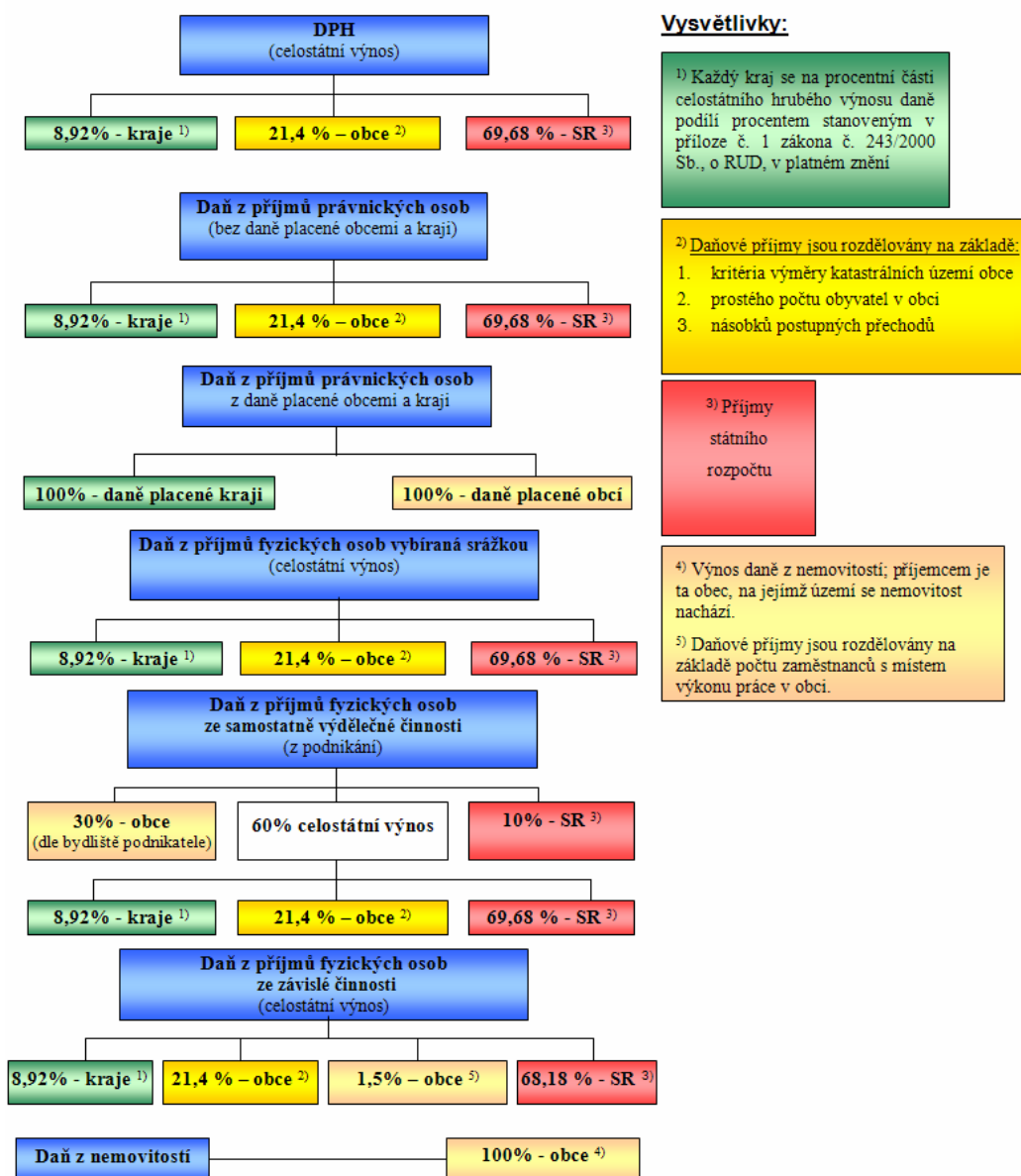
¹⁴ MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. Str. 143.

¹⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- Příjmy z dotací ze státního rozpočtu a ze státních fondů
- Příjmy z dotací z rozpočtů kraje
- Příjmy z přijatých peněžitých darů a příspěvků
- Jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce

Daňové příjmy podle rozpočtového určení daní od 1.1.2008

obrázek č. 3 - Daňové příjmy podle rozpočtového určení daní k 1.1.2008

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky. *Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)*. [online]. Dostupné z http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/SID-3EA9846B-9FC79C35/cds/schema_obce_rud08.doc. Převzato 28.04.2008.

Mezi další příjmy daňového charakteru patří např. místní poplatky (poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek ze vstupného, poplatek z provozu výherních přístrojů.

1.4.2. Výdaje obcí¹⁶

Z rozpočtů obcí se nejčastěji hradí:

- Závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony
- Výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj
- Výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem
- Závazky ze smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací
- Závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost.
- Úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů
- Výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům
- Výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec
- A také výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely

Obec vedle těchto výdajů hradí ze svého rozpočtu také splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistin vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

1.5. Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je hlavním pomocným nástrojem územního samosprávního celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování, rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na

¹⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

dva až pět let. Rozpočtový výhled také obsahuje souhrnné základní informace o příjmech a výdajích, zejména pak o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách a o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.

1.6. Zadlužení a dluhová služba obce¹⁷

Dluhová služba

Dluhovou službou rozumí úroky, splátky jistin, směnky, splátky leasingu a při jednorázových splátkách, splatných po uplynutí dohodnuté lhůty, poměrná část splátky za jeden rok. V podstatě vyjadřuje poměr všech splátek vůči celkovým příjmům.

Obsah dluhové služby se definuje takto:

- zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby),
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby),
- splátky jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby),
- splátky leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby).

Dluhová základna

Dluhová základna obsahuje:

- skutečně dosažené daňové příjmy v Tř. 1 a nedaňové příjmy v Tř. 2 za daný kalendářní rok, plus
- dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby)

Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok. Výsledkem poměru bude „ukazatel dluhové služby“:

dluhová služba

----- x 100 = ukazatel dluhové služby (%)

dluhová základna

Výpočet ukazatele dluhové služby

¹⁷ Zdroj: Regulace zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. http://archiv.kr-jihomoravsky.cz/metlisty/oe/Dluhova_sluzbaregulace%20zadluzenosti_obci_a_kraju.htm

Tabulka č. 2

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	úroky	položka 5141
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4
7	splátky leasingu	položka 5178
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4

1.7. Dotace

1.7.1. Charakteristika

Podle zákona 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech jsou dotace definovány jako, peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel. Řektořík, Šelešovský a kol. chápe dotace jako projev existence přerozdělovaných procesů v rozpočtové soustavě vycházející z principu solidarity. Jde také o to, aby byly dodrženy určité předem stanovené standardy ve vlastní spotřebě některých veřejných statků v rámci celého státu bez ohledu na územní rozdíly v příjmech jednotlivých obcí.

1.7.2. Druhy dotací¹⁸

Dělení dotací závisí na různých okolnostech a na způsobu využívání předmětu dotace a dalších faktorů. Proto jsou děleny do následujících skupin.

Dle účelu

- účelové dotace jsou určené pro konkrétní cíl po splnění stanovených podmínek.
- neúčelové dotace nejsou přímo určené pro nějaký konkrétní cíl a tím také zastupitelstvo získává větší rozhodovací pravomoci, jak naložit s takto

¹⁸ Zpracováno dle: HRABALOVÁ, S.: Teorie a praxe rozvoje měst a obcí

získanými finančními prostředky. Slouží ale pouze ke krytí běžných nebo kapitálových spotřeb.

Dle poskytovatele

- dotace ze státního rozpočtu
- dotace ze státních mimorozpočtových fondů
- dotace z prostředků Evropské unie
- dotace z rozpočtů územních samosprávných celků
- dotace od dalších subjektů (např. mezinárodní sdružení měst apod.)

Dle financování výdajů

- běžné dotace (nebo-li neinvestiční)
- kapitálové dotace, které slouží k financování jednorázových investičních akcí

1.7.3. Postup při získávání dotací

Každoročně jsou vyhlašovány nové dotační tituly a jsou umísťovány na internetu a úředních deskách, aby byli k dispozici všem žadatelům, kteří o ně mají zájem. Každý poskytovatel uvede, jaké podmínky vyžaduje pro poskytnutí dotace. Zájemci žádají o dotaci písemnou formou a poskytovatel uzavře k určitému datu sběr žádostí a provede vyhodnocení a následné přidělení (schválení) nebo nepřidělení dotačních prostředků. Neodmyslitelnou součástí je kontrola, která zajišťuje, aby byly poskytnuté prostředky využity právě na ten účel, pro který byly poskytnuty.

1.8. Finanční kontrola

Kontrola je nedílnou součástí správně fungujícího systému. V rámci veřejného sektoru je kontrola obzvláště důležitá, protože se kontroluje tzv. veřejný zájem. Kontrolu hospodaření územních celků připadá na obce a kraje. Pokud se jedná o kontrolu hospodaření pomocí vlastních orgánů, můžeme hovořit o kontrole vnitřní. Obec vlastní těchto orgánů několik a každý z nich má svoji funkci a řídí se určitými pravidly. Mezi nejdůležitější kontrolní orgány patří:

Zastupitelstvo obce¹⁹

Zastupitelstvo obce kontroluje plnění všech úloh obce vyplývajících z působnosti obce, plnění všech obecně závazných vyhlášek a také nařízení obce. Kontrola je prováděna prostřednictvím rady a výborů. Výbory vykonávají kontrolu v oblastech, pro které byly zřízeny a o výsledcích informují zastupitelstvo.

Rada obce

Úkolem rady je plnění cílů vyplývajících z usnesení zastupitelstva obce. Rada obce kontroluje plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce. Přezkoumává přijatá opatření obecním úřadem. Určuje pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností.

Starosta obce

Starosta obce kontroluje činnosti, které spadají podle zákona nebo organizačního řádu do jeho působnosti a je součástí jeho řídicí činnosti.

Tajemník obecního úřadu

Tajemník především řídí a kontroluje zaměstnance obecního úřadu a organizační složky obce, pokud zastupitelstvo nestanoví jinak.

Finanční a kontrolní výbor

Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, případně plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dodržování právních norem ostatními výbory a obecním úřadem v úseku samostatné působnosti. Plní také další úkoly, kterými je pověřen zastupitelstvem obce.

¹⁹ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit město, kraj a obec

2. Analýza problému a současné situace

2.1. Charakteristika obce

Obec Albrechtice se nachází 3 km severovýchodně od města Lanškrouna. okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj. Katastrální výměra je 1007,5 ha. Počet obyvatel je 475. Obec Albrechtice jako samostatný právní subjekt je od 1. 1. 1991, vznikla dezintegrací obce od města Lanškroun, které probíhalo v celé ČR od roku 1990. První písemná zmínka o obci je v darovací listině Václava II. 21. května 1304, kde obec Albrechtice byla darována Zbraslavskému klášteru. Do roku 1945 bylo v obci německé obyvatelstvo, které bylo odsunuto. Osídlováním po roce 1945 vznikala spíše rodinná hospodářství a převažoval zemědělský charakter obce. Po roce 1989 došlo k zániku zemědělského podniku (Státního statku Lanškroun) a proběhly restituce a privatizace majetku. Zemědělství v obci bylo částečně zachováno soukromě hospodařícími rolníky. V oblasti průmyslu jsou v obci pouze drobné provozovny dřevozpracující podnik, drůbežárna, truhlárna, výroba barev a velkosklad drogerie. Z tohoto důvodu většina osob dojíždí za zaměstnáním do nedalekého Lanškrouna. Obec provozuje Mateřskou školu Albrechtice, základní škola v obci byla zrušena.

Obec Albrechtice se rozprostírá podél potoka Moravské Sázavy, je známé jako lokalita s velkým množstvím veřejné zeleně a atraktivním krajinným rázem. Jedním s těchto míst je lokalita Sázavské údolí hojně navštěvované turisty. Jedná se o lokalitu s mnoha chráněnými rostlinami a živočichy.

Po osamostatnění obce byl opraven veškerý obecní majetek, komunikace, budova OÚ, Mateřská škola, bývalá základní škola, motorest, kabiny u hřiště, hřbitov, kaple sv. Anny, která tvoří dominantu obce.. Byla postavena cyklostezka z Albrechtic do Lanškrouna aj. V obci pracuje několik občanských sdružení jako Tělovýchovná jednota Albrechtice, Sbor dobrovolných hasičů Albrechtice, Myslivecké sdružení Rychtářský les Albrechtice, ŠNEK – klub pohybu v obci, které zajišťují volnočasové aktivity v obci. V obci se připravuje realizace nové bytové výstavby v rámci územního plánu obce.

2.2. Organizační struktura

Právní forma obce je právnická osoba se statutem OBEC. Obec Albrechtice spravuje své záležitosti samostatně (samostatná působnost). Státní orgány a orgány krajů, kterým je pro obec Albrechtice Krajský úřad nebo Zastupitelstvo Pardubického kraje, mohou do

samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Dozor nad vydáváním právních norem obce v rámci samostatné působnosti provádí Ministerstvo vnitra ČR, v rámci přenesené působnosti Krajský úřad Pardubického kraje. Obec je zřizovatelem příspěvkové organizace Mateřská škola Albrechtice. Obec Albrechtice zabezpečuje samostatně hospodaření obce, agendu účetnictví a evidence majetku, včetně personální agendy.

Obecní úřad Albrechtice je tvořen starostou, místostarostou a zaměstnancem obce zařazeným do obecního úřadu. Na obecním úřadě nejsou zřízeny odbory pro jednotlivé úseky činnosti. Obecní úřad Albrechtice v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V oblasti přenesené působnosti vykonává působnost podle § 61 odst. 1 písm. a). Výčet některých činností v rámci přenesené působnosti: Evidence obyvatel, provádění ověřování (vidimace a legalizace), místní poplatky a jejich správu, rozhodnutí o malých zdrojích znečištění, úkony podle silničního zákona, úkony v oblasti životního prostředí, vydávání nařízení v přenesené působnosti a vedení správního řízení k jednotlivým agendám, aj.

Obecní úřad v Albrechticích zabezpečuje i činnosti spojené s Vedlejší hospodářskou činností v obci, ve které se zabývá především koordinací hospodaření v lesích obce, které je zajištěno smluvně s odbornou firmou. V hospodářské činnosti v obci jsou vedeny také pronájmy nebytových prostor a pronájmy pozemků. Činnost úřadu je specifikována v Organizačním řádu Obecního úřadu Albrechtice.

V čele obce stojí starosta Ing. Jaroslav Novák, který byl v roce 2006 podruhé zvolen do zastupitelstva a zároveň do funkce starosty. Místostarostou je od r. 2006 Ing. Zdeněk Havlíček. Záležitosti obce jsou projednávány na zasedáních zastupitelstva. Zastupitelstvo je svoláváno starostou obce 4x ročně, nejméně jedenkrát za 3 měsíce. Obecní zastupitelstvo je voleno na čtyřleté období.

V obci Albrechtice bylo voleno sedm zastupitelů: Starosta: Ing. Jaroslav Novák, místostarosta: Ing. Zdeněk Havlíček, členové zastupitelstva: Josef Berky, Alois Filip, Ing. Drahomíra Kylarová, Mgr. Zbyněk Najman, Blanka Vicanová

Výbory zastupitelstva

Finanční výbor: předseda: Alois Filip

členové: Pavel Bartoš, Josef Troják

Kontrolní výbor: předseda: Ing. Drahomíra Kylarová

členky: Eliška Vindušková, Eliška Matějková

Komise starosty:

Povodňová komise: předseda: Ing. Jaroslav Novák

členové: Josef Berky, Pavel Gregor, Alois Filip, Jan Vávra, Stanislav Troják

Komise pro výstavbu: předseda: Mgr. Zbyněk Najman

členové: Oldřich Vinduška, Miroslav Novotný, Zdeněk Tejkl

Komise SPOZ: předseda: Blanka Vicanová

členky: Marie Kropáčková, Zdeňka Hostovská, Marie Vlková

Komise pro CO, PO a péče o zeleň: předseda: Josef Berky

členové: Marek Tilman, Zdeněk Lochman

2.3. Vztah k jiným územně správním jednotkám

Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Spolupráce se uskutečňuje na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu. Konkrétně Obce Albrechtice, Cotkytle, Sázava a Žichlínek uzavřely smlouvu o hospodaření v lesích, jejichž jsou spoluvlastníky v k. ú. Albrechtice. Všechny obce zastupuje obec Albrechtice. Další formou spolupráce je na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Obec Albrechtice je členem Dobrovolného svazku obcí Lanškrounsko. Jejimi dalšími členy je celkem 21 obcí regionu Lanškrounsko.

Předmět činnosti svazku obcí je podrobně specifikován ve stanovách svazku. Předmětem činnosti svazku je zejména řešení systému veřejné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti v zájmovém území obcí, dále společný postup při řešení zaměstnanosti v zájmovém území svazku, společný postup při řešení úkolů v oblasti zdravotnictví a společný postup při řešení otázek rozvoje v oblastech cestovního ruchu a využití volného času. Dalšími činnostmi jsou společný postup při shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo

zneškodnění, dále řešení úkolů ochrany životního prostředí a poradenská a finanční pomoc členům svazku a propagace svazku.

K zabezpečení školní docházky bylo zajištěno smluvně dojíždění žáků z obce Albrechtice do základních škol ve městě Lanškroun. Smluvně je zabezpečována úhrada nákladů na žáka do města Lanškroun. Další smluvním vztahem je veřejnoprávní smlouva v oblasti přestupků. Tuto agendu vykonává v rámci smlouvy pro obec Albrechtice Město Lanškroun, prostřednictvím Městského úřadu v Lanškrouně. Z důvodu toho, že v obci není jednotka záchranného hasičského sboru, bylo zajištěno v rámci spolupráce zajištění požární ochrany jednotkou ZHS z města Lanškrouna.

2.4. Zhodnocení rozpočtu

Rozpočet je navrhován tak, aby bylo dostatek finančních prostředků na zajištění veškerých běžných režijních výdajů obce, včetně mandatorních. Nemůže dojít k omezení služeb pro obyvatele, které obec dlouhodobě zajišťuje, jako je např. likvidace odpadů, úklid a údržba veřejných prostranství, veřejné osvětlení, výdaje na kulturu, školství, sport nebo na podporu činností zájmových organizací apod. V předchozích letech byl rozpočet schvalován vždy jako přebytkový, avšak rok 2007 byl výjimkou a to z důvodu investiční akce, která je uvedena níže.

Proces sestavování rozpočtu a schvalování rozpočtu je prováděn v souladu se zákonem.

Příjmy a výdaje jsou členěny podle rozpočtové skladby. V rozpočtu jsou zahrnovány kromě běžných příjmů a výdajů také kapitálové příjmy a výdaje. Jedná se převážně příjmy z prodeje pozemku a výdaje na rozšiřování veřejného osvětlení, stavby prodloužení cyklostezky a zahájení rekonstrukce bývalé základní školy na společensko-kulturní zařízení s jedním bytem. Největší investiční výdaj je sledován v rozpočtu 2007, jedná se o částku 4,5 mil. Kč. V rozpočtu jsou začleňovány příspěvky občanským sdružením v obci, jedná se převážně o příspěvky na údržbu a provoz zařízení, které užívají. Nejvíce finančních prostředků bylo poskytnuto v roce 2006, a to téměř 250 tis. Kč. V oblasti kultury je věnována pozornost pořádání koncertů a také provádění údržby kaple sv. Anny, ve které jsou koncerty pořádány. Byly tam provedeny opravy v rozsahu 300 tis. Kč v průběhu tří let. Do kultury patří také zařazení výdajů na pořádání setkání

obcí s názvem Albrechtice tzv. Štít Albrechtic, který se v roce 2007 uskutečnilo v těchto Albrechticích. Rozpočtové výdaje byly téměř 90 tis. Kč.

U výdajů pro příspěvkovou organizaci Mateřská škola Albrechtice je členěně prováděno podle neinvestičních a investičních výdajů. Celkem příspěvek pro PO Mateřská škola Albrechtice činí 300 tis. Kč ročně. V rozpočtech jsou zahrnuty také příspěvky na žáky do základních škol v Lanškrouně, dále příspěvek Dobrovolnému svazku obcí Lanškrounsko a platby v rámci veřejnoprávní smlouvy podle počtu projednaných přestupků (za 1 projednaný přestupek je účtováno 2 tis. Kč) Městem Lanškroun.

Podle prováděných rozpočtových opatření jsou v rozpočtu prováděny přesuny nebo jsou zapojovány došlo dotace v průběhu roku. Jedná se převážně o dotace na hospodaření v lesích nebo dotace na zřízení místa pro veřejně prospěšné práce.

2.5. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je zahájen zjištěním stavu daňové výtěžnosti na příslušný rok. Podle stanovených koeficientů a rozpisu daní pro jednotlivé obce je stanovena výše daňových příjmů, závazným ukazatelem je do rozpočtu zapojena dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu ke státnímu rozpočtu na výkon státní správy a na školství. Pro rok 2008 činila dotace na státní správu 11,4 tis. Kč, na školství 18 tis. Kč. Příspěvek je poskytován na žáka. Tato dotace je poskytována z Krajského úřadu Pardubického kraje, podle rozpočtové skladby položka 4112.

Zapojení příjmu do rozpočtu podle předpisných seznamů, kde je stanovena částka za předpokládané místní poplatky. V obci Albrechtice je obecně závaznou vyhláškou zaveden místní poplatek za užívání veřejného prostranství, ze vstupného, ze psů a za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Příjmy z těchto poplatků jsou zahrnovány do daňových příjmů, protože jejich vybírání se řídí zákonem o správě daní a poplatků. Pro rok 2008 se rozpočtovala částka 157 tis. Kč.

Zapojí se předpokládané nedaňové příjmy, kterými jsou služby poskytované podnikatelským subjektům při svozu komunálních odpadů na základě dohody. Dalším příjmem jsou kapitálové příjmy, kde je většinou prodej pozemků schválených v zastupitelstvu obce.

Kontrolou rozpočtového výhledu z let minulých, ve kterém jsou stanoveny možnosti obce k dalším investičním záměrům obce, se zjistí závazky vůči peněžním ústavům při splácení úvěru a jiné závazky plynoucí z jiných smluvních ujednání obcí. Na návrh Finančního výboru byly zakomponovány požadavky občanských sdružení, provozní a mandatorní výdaje do návrhu rozpočtu. V obci Albrechtice lze za mandatorní výdaje považovat příspěvek na provoz příspěvkové organizaci Mateřská škola Albrechtice, schválený na základě jejich předloženého rozpočtu, dále výdaje na zajištění školní docházky pro žáky z Albrechtic v základních školách v Lanškrouně, náklady na vyřizování přestupků podle veřejnoprávní smlouvy a příspěvek Dobrovolnému svazku obcí Lanškrounsko podle počtu obyvatel a dále mzdové prostředky zaměstnanců obce a členů zastupitelstva. Proveďte se zařazení příjmů a výdajů do rozpočtu podle platné rozpočtové skladby. Sestaví se závazné ukazatele rozpočtu. Návrh rozpočtu je zveřejněn na úřední desce Obecního úřadu v Albrechticích pod dobu 15 dnů před projednáním v zastupitelstvu.

Zastupitelstvo schvaluje rozpočet obce ve formě závazných ukazatelů. Pro rok 2008 byl sestaven rozpočet schodkový, na financování byly zapojeny přebytky z minulých let. Schodkový rozpočet vznikl prováděním větší investiční akce v obci, a to rekonstrukce bývalé základní školy na společensko kulturní centrum s jedním bytem. K takto rozsáhlé investici v rozsahu 7 mil. Kč obec musela získat zdroje z přebytků minulých let a dále z úvěru .

V prosinci 2007 bylo schváleno rozpočtové provizorium na rok 2008 i na roky předcházející bylo schvalováno rozpočtové provizorium. Rozpočtové provizorium platí do doby schválení rozpočtu dochází k čerpání rozpočtu ve výši 1/12 výdajů minulého roku. Pro rok 2008 byl rozpočet schválen 13. 2. 2008.

2.6. Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled byl vytvořen v souladu s § 3, odst. 1 a 2, zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č.3

Rozpočtový výhled – období 2008-2012

	V tis. Kč	2008	2009	2010	2011	2012
1	Běžné příjmy (2+3+4)	3311	3600	3950	4300	4300
2	Daňové	3234	3500	3800	4100	4100
3	Nedaňové	38	60	105	150	150
4	Běžné dotace	39	40	45	50	50
5	Běžné výdaje	2240	2985	2985	3590	3100
6	Z toho úrok a leasing	35	35	35	35	
7	Bilance běžného rozpočtu (1-5)	1071	615	965	710	1200
8	Kapitálové příjmy (9+10)	0	200	200	200	200
9	Kapitálové příjmy	0	100	100	100	100
10	Investiční dotace	0	100	100	100	100
11	Kapitálové výdaje	1870	405	755	500	1400
12	Bilance kapitálového rozpočtu (8-11)	-1870	-205	-555	-300	-1200
13	Příjmy celkem (1+8)	3311	3800	4150	4500	4500
14	Výdaje celkem (5+11)	4110	3390	3740	4090	4500
15	Bilance celkového rozpočtu (7+12)	-799	410	410	410	0
16	Financování(-15) (vyrovnává celkový rozpočet)	799	-410	-410	-410	0
17	Přijaté úvěry a půjčky (+)	1200				
18	Splátky (-)	0	-410	-410	-410	0
19	Změny v rezervách z minulých let -(16-17-18)	401	0	0	0	0

Příklad komentáře rozpočtového výhledu na rok 2008

Plánované příjmy:	5 310 000,- Kč
Příjmy v rozpočtu (daňové i nedaňové)	3 311 000,- Kč
Úvěr KB Lanškroun	1 200 000,- Kč
Přebytek hospodaření 2007	799 000,- Kč

Plánované výdaje:	5 310 000,- Kč
Provozní výdaje:	1 755 000,- Kč
a) Příspěvky PO MŠ a ZŠ:	485 000,- Kč
 Kapitálové výdaje:	
a) Rekonstrukce bývalé ZŠ	1 665 000,- Kč
b) Rekonstrukce bývalé ZŠ (z úvěru)	1 200 000,- Kč
c) Splátky úroků z úvěru	35 000,- Kč
d) Výkup pozemků	170 000,- Kč

2.7. Příjmy a výdaje podle rozpočtové skladby²⁰

2.7.1. Za rok 2005

Příjmy a výdaje jsou děleny podle rozpočtové skladby (dále jen RS) a sledovány měsíčně formou zpracování výkazu FIN 2-12²¹ M. Tyto výkazy jsou zasílány v elektronické i tištěné podobě na Finanční odbor Krajského úřadu Pardubického kraje, který provádí další zpracování a předává údaje na Ministerstvo finanční ČR. Tímto je pravidelně sledováno hospodaření obcí v celé ČR.

Příjmy v roce 2005 byly 4 433 547,64,- Kč, výdaje byly 3 072 426,15 Kč. Hospodaření bylo s přebytkem 1 361 121,49 Kč. Přebytek byl převeden na účet 933 00 Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let.

Daňové příjmy (třída 1 RS) v částce 4 020 136,- Kč, Nedaňové příjmy (třída 2 RS) 123 254,64 Kč, kapitálové příjmy (třída 3 RS), byly ve výši 23 850,- Kč, jedná se o příjmy z prodeje pozemků. Přijaté dotace (třída 4 RS) činily 266 307,- Kč, 100 000,- Kč bylo poskytnuto z KÚ Pardubického kraje na investiční akci Prodloužení cyklostezky a přechod pro chodce, 33 407,- Dotace na výkon státní správy a školství (RS 4112). Dalšími dotacemi byla dotace na tvorbu územního plánu 45 000,- Kč a z úřadu práce na zaměstnávání pracovníků na veřejně prospěšnou práci ve výši 68 000,- Kč (položka RS 4116). Další dotací je dotace na hospodaření ve lesích ve výši 19 900,- Kč.

²⁰ Zpracováno podle výkazu FIN 2-12 M obce Albrechtice s komentářem účetní.

²¹ FIN 2-12 M – Výkaz o plnění rozpočtu

Výše běžných výdajů byla 2 268 219,15 Kč. (třída 5 RS). U kapitálových výdajů (třída 6 RS) byla vyúčtována částka 804 207,- Kč. Největším výdajem bylo rozšíření veřejného osvětlení okolo cyklostezky 321 431,- Kč (položka RS 6121), návrh územního plánu 60 000,- Kč (položka RS 6119), projektová dokumentace na rekonstrukci budovy bývalé základní školy 267 750,- Kč (položka RS 6121), rozšiřování místních komunikací 155 026,- Kč (6121).

2.7.2. Za rok 2006

Příjmy celkem byly 3 633 057,47 Kč. V roce 2006 byly daňové příjmy 3 266 028,93. Dochází k poklesu příjmů z daní o téměř 20 % (vracení daní v rámci společného zdanění manželů a vratky přeplatků daní se projevil u všech obcí poklesem daní podle schválených pravidlech o rozpočtovém určení daní). Výdaje byly 3 090 789,80 Kč. Nedaňové příjmy (třída 2 RS) 108 183,54.

Kapitálové příjmy (třída 3 RS) 13 211,- Kč, jde o příjmy z prodeje pozemků (položka RS 3111). Dotace ve výši 245 634,- Kč (třída 4 RS) byly tvořeny dotací na výkon státní správy 38 920,- Kč, dotace od úřadu práce na veřejně prospěšné práce 93 500,- Kč (RS 4116), dotace na volby do zastupitelstev obcí a do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve výši 37 700,- Kč, dotace na pořízení výpočetní techniky 31 250,- Kč (RS 4112) a dotace na hospodaření v lesích (RS 4116). U účelových dotací, které byly součástí vyúčtování za období byly uvedeny účelové znaky. Jedná se o vztah ke státnímu rozpočtu.

Běžné výdaje (třída 5 RS) dosáhly výše 2 557 671,40 Kč, kapitálové výdaje (třída 6 RS) činily 533 118,40 Kč, prodloužení cyklostezky 346 594,40 Kč , přeložka kabelu NN 80 367,- Kč (položka RS 6121), čistopis územního plánu 10 000,- Kč (položka RS 6119), výkup pozemků 66 957,- Kč (položka RS 6130). Výsledkem hospodaření byl přebytek ve výši 542 267,67 Kč. Přebytek převeden na účet 933 00 Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let.

2.7.3. Za rok 2007

Příjmy v roce 2007 byly 3 714 503,93 Kč, výdaje byly 7 026 947,23 Kč. Výsledkem hospodaření byla ztráta ve výši 3 312 443,30 oproti rozpočtovým příjmům. Zdrojem financování pro rok 2007 bylo zapojení přebytků hospodaření z minulých let (položka RS 8115). Přebytky byly vedeny na účtu 933 00 Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let.

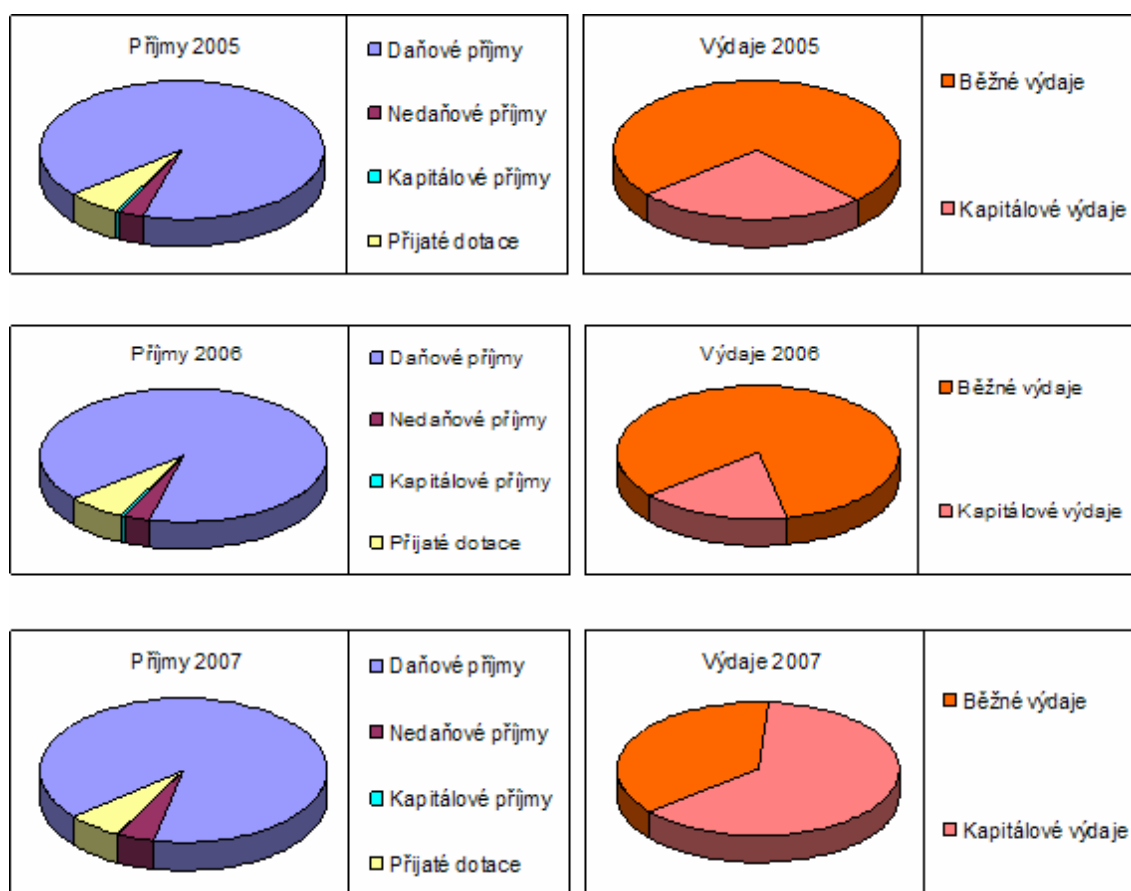
Do příjmů jsou zahrnuty příjmy z daní ve celkové výši 3 321 240,73 Kč (třída 1 RS), nedaňové příjmy ve výši 151 908,20 Kč (třída 2 RS), do kterých jsou zahrnuty platby podnikatelů za svoz komunálních odpadů, peněžité dary, příjmy z prodeje reklamních předmětů a příspěvky za třídění odpadů od EKO- KOM Praha.

Další položkou je také příjem z úroku z běžného účtu (RS 6310 2141). Kapitálové příjmy (třída 3 RS) jsou tvořeny příjmy za prodej pozemků ve výši 16 370,- Kč. Přijaté dotace (třída 4 RS) jsou tvořeny dotací na výkon státní správy a samosprávy ve výši 38 512,- Kč (RS 4112), dotací na les ve výši 141 890,- Kč., dotace z úřadu práce 44 583,- Kč na zaměstnávání pracovníků na veřejně prospěšné práce.

Běžné výdaje (třída 5 RS) byly ve výši 2 609 199,23 Kč. Proti každoročním výdajům je výdaj za pořádání setkání obcí Štít Albrechtice ve výši 82 062,- Kč (§ 3399 RS).

Kapitálové výdaje (třída 6 RS) byly 4 417 748,- Kč. Byla zahájena rekonstrukce bývalé ZŠ 4 405 728,- Kč (položka 6121 RS), výkup pozemků 6750,- (položka 6130), investiční příspěvek PO MŠ Albrechtice 5 270,- Kč (položka 6351). Výčet příjmů a výdajů podle RS je podrobně uveden ve výkazu FIN 2-12 M. Důvodem pro ztrátu v hospodaření v roce 2007 je již zmíněná investiční akce.

2.7.4. Srovnání závěrečných účtů za období 2005-2007²²

2.8. Zadlužení a dluhová služba

Dluhová služba byla posuzována za roky 2005, 2006 a 2007. Tabulkovou formou je uvedeno, že obec v návaznosti na dluhovou základnu nemá žádné dluhy. Ukazatele dluhové služby jsou zpracovány z daňových příjmů po konsolidaci (třída 1 podle rozpočtové skladby), z nedaňových příjmů po konsolidaci (třída 2 podle rozpočtové skladby), z přijatých dotací v rámci finančního vztahu (položka 4112 rozpočtové skladby). Tímto dojde k vytvoření dluhové základny. Položky úroky, splátky jistin a dluhopisů, splátky leasingu mají ve sloupci stav k 31. 12. příslušného roku hodnotu nula. Dluhová služba je také nulová a ukazatel dluhové služby je nula. tuto část dále možné použít do zhodnocení. Tato fakta jsou ve prospěch obce. Mají lepší možnosti při možnosti žádat o dotace a granty bez možnosti omezení z důvodu zadlužení obce.

²² Závěrečné účty let 2005-2007 viz příloha č.2

Z celostátního srovnání patří obec Albrechtice mezi malou část obcí, které nemají dluhy. Některé i malé obce se nechaly zlákat na rozsáhlé investice v oblasti plynofikace a budování čistíren odpadních vod aj. Splácení úvěrů na tyto akce překračuje možnosti obcí a navíc bezplatně převedly zařízení plynárenským organizacím, protože obce neprovozují plynárenské sítě. Vše provedeno dle zákona. Zájem občanů o přípojky plynu poklesl z důvodu zvýšení ceny plynu. Předpokládané opatření k ochraně ovzduší se tak zcela nepovedlo, ale dluhy obcím zůstaly.

Tabulka č. 4-6 (2005, 2006, 2007)

Pro rok 2005

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Stav k 31.12. roku 2005
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	4020
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	123
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	39
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	4182
5	úroky	položka 5141	0
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	0
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	0

Ukazatel dluhové služby (%) = 0 %

Pro rok 2006

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Stav k 31.12. roku 2006
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	3266
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	108
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	39
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	3413
5	úroky	položka 5141	0
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	0
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	0

Ukazatel dluhové služby (%) = 0 %

Pro rok 2007

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu	Stav k 31.12. roku 2007
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1	3321
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2	151
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212	38
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	3510
5	úroky	položka 5141	0
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	0
7	splátky leasingu	položka 5178	0
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	0
9	UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	ř. 8 děleno ř. 4	0

Ukazatel dluhové služby (%) = 0 %

2.9. Zhodnocení dotací za rok 2007

Dotace do obce jsou převážně drobnějšího rázu. Jedná se o již zmíněnou dotaci v rámci souhrnného dotačního vztahu na výkon státní správy a školství, která v roce 2007 činila 38,5 tis. Kč, obec čerpala v roce 2007 dotaci od Úřadu práce v Ústí nad Orlicí za zřízení místa pro veřejně prospěšné práce 44,5 tis. Kč, každoročně obec žádá o dotaci na hospodaření v lesích, v roce 2007 obdržela obec dotaci na les ve výši 57 tis. Kč. Příjem dotací na les z KÚ Pardubického kraje (RS 4122) je plně převáděn jako provozní dotace na vedlejší hospodářskou činnost obce, která je vedena na samostatném bankovním účtu. I když obec obdržela dotaci 141 890,- Kč, v rámci smlouvy o společném hospodaření v lesích přerozděluje dotaci na obce Albrechtice, Cotkyle, Sázava a Žichlínek ve výši 113 110,- Kč. Je ponechán pouze podíl 28 277,50 a dotace na les jen na lesy obce Albrechtice ve výši 28 780,- Kč.

V roce 2008 má obec již přiznanu dotaci z programu Obnovy venkova, poskytovanou Pardubickým krajem ve výši 100 tis. Kč. Obec Albrechtice čerpala dle svých možností dotace a příspěvky, na které dosáhla. Díky malému množství obyvatel obec Albrechtice „nedosáhne“ na dotace z Evropské unie a mnoho dalších dotací, které jsou podmíněny právě počtem občanů v obci.

2.10. Finanční kontrola

V obci Albrechtice se provádí veřejnosprávní kontrola v rámci zákona č.320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Je prováděna předběžná, průběžná a následná kontrola. Je určen příkazce operace, kterým je starosta obce, správce rozpočtu a hlavní účetní, tyto činnosti vykonává účetní na obci. Předběžnou finanční kontrolou jsou porovnávány objednávky, smlouvy o dílo, požadavky na veřejnou finanční podporu a jiná smluvní ujednání, zda jsou v souladu s rozpočtem. V průběžné kontrole příjmů nebo výdajů je každý doklad přezkoušen a provedeno schválení příkazcem operace.

Finanční výbor provádí předběžnou finanční kontrolu u požadavků na veřejnou finanční podporu od občanských sdružení a spolků a předkládá požadavky ke schválení zastupitelstvu. Následná finanční kontrola je prováděna po ukončení určitého účetního období na základě harmonogramu stanovených finančních kontrol, následná finanční kontrola se provádí u poskytnutých příspěvků občanským sdružením. V obci Albrechtice není samostatné oddělení interního auditu, a proto je zaveden vnitřní systém veřejnosprávní kontroly. Veřejnosprávní kontrola se provádí také u zřizované příspěvkové organizace Mateřská škola Albrechtice. Tady se posunuje hospodaření s veřejnými prostředky. K provádění finančních kontrol na obci je vyhotovena Směrnice o provádění finanční kontroly .

Hospodaření obce je v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a vyhlášky č. 41/2002 Sb. ve znění vyhlášky č. 61/2003 Sb., podrobováno přezkumu hospodaření za příslušný rok. Přezkum hospodaření (audit) provádí pracovníci Krajského úřadu Pardubického kraje. Protože má obec vedlejší hospodářskou činnost je prováděn předběžný audit a následný (závěrečný). Podle zjištěných podkladů nebyly nikdy v minulosti na obci zjištěny žádné nedostatky a závady, hospodaření obce v návaznosti na Zprávu o provedení přezkumu hospodaření obce Albrechtice, bylo vždy schvalováno zastupitelstvem bez výhrad.

3. Vlastní návrhy řešení

3.1. Návrh na zlepšení dotačních možností

Bez odborné firmy se žádosti o dotaci nebo finanční prostředky z fondů EU nedají podat, neboť celý proces je nesmírně administrativně složitý, nesrozumitelný a stále se mění. Proto příprava dokumentace a administrace žádostí si vyžaduje i stotisícové náklady. To obcím do 500 obyvatel, do které obec Albrechtice spadá, způsobuje velké problémy. Programy pro obce do 500 obyvatel jsou omezené a spíše jsou vydávány programy zaměřené na seskupení obyvatel nad 2 tis. obyvatel. Jedná se o problematiku čistíren odpadních vod a kanalizací. Mnohokrát vynaložené úsilí na získání grantu nebo dotace narazí na neprůchodnost spíše administrativní a formální než na vlastní obsah žádosti.

Finanční náročnost těchto investičních akcí zcela překonává možnosti obce jak v získání úvěru, tak hlavně v jeho splácení, protože základem při čerpání prostředků z fondů je financování celé investiční akce žadatelem, potom bude schválena dotace, která nedosáhne v žádném případě na celou částku investice. Pro obce, jako jsou Albrechtice, je i povinná spoluúčast na financování projektu mnohokrát finančně nedosažitelná. Je nutné sledovat granty a programy vyhlašované Pardubickým krajem a ostatními regionálními seskupeními.

V rámci Dobrovolného svazku obcí Lanškrounsko byl schválen program MAS KAREL²³, kterým se do regionu dostávají finanční prostředky z EU. V rámci výstavby cyklostezky a jiných úprav komunikací získala obec v minulosti dotaci od Státního fondu dopravní infrastruktury (1 mil. Kč), ze kterého byly poskytovány finanční prostředky. V oblasti kultury získala obec v 2004 dotaci 30 tis. na vytvoření Almanachu obce, sestaveného u příležitosti 700 let obce. Jedná se alespoň o nějaké finanční prostředky, ale tyto částky neřeší potřeby obce, které mají příjmy podle počtu obyvatel.

Navrhuji jako jednu z mála možností, jak využít některé z nabízených dotací ze státního rozpočtu nebo Evropské unie, aby obec oslovila nějakého odborníka (zaměstnance banky) a prostřednictvím jeho návrhu získala přehled o tom, zda-li obec má nárok na nějakou dotaci. Obec Albrechtice patří do skupiny obcí, které nemají

²³ MAS KAREL – Místní akční sdružení KAREL. Je založeno za účelem podpory komplexního trvalého rozvoje regionu Lanškrounska a Orlicko-Třebovska.

dostatek finančních prostředků, aby mohli takové odborníky zaměstnávat nebo příliš často využívat. (externisty)

Proto navrhuji, aby se obrátila na banku, která nabízí komunálnímu sektoru speciální schéma financování projektů, které zahrnuje nejen přísliby úvěrů a samostatné úvěry, ale i služby útvarů specializovaných na projekty dotované z fondů EU. Závazný úvěrový příslib je dokladem prokazujícím zajištění financování daného projektu při žádosti o dotaci z fondů EU. Úvěr na předdefinované dotace a spolufinancování projektu představuje finanční prostředky určené na úhradu uznatelných nákladů, které budou následně spláceny z dotací z fondů EU nebo státního rozpočtu a zároveň také prostředky na úhradu těch nákladů projektu, jež nejsou pokryty ani dotací, ani vlastními zdroji obce.

V tomto návrhu by banka poskytla svým klientům (obcím) zdarma dotační audit, nabídku spolupráce s vybranými poradenskými firmami, pomoc při vyhledávání vhodných partnerů pro projekt a další poradenské služby. V první fázi při přípravě investičních projektu do dotačních programů poskytují zdarma Dotační audit. Tato služba spočívá v bezplatném předběžném posouzení plánovaného projektu z hlediska možností využití dotace ze Strukturálních fondů EU, národních programů, Finančního mechanismu EHP a Norského království a komunitárních programů EU. V rámci analýzy banky porovnávají několik desítek dotačních titulů.

Po vykonání Dotačního auditu se ukáže, je-li projekt vhodný k přidělení dotace z fondů EU, či jiného programu. Ve většině případů je žádost zpracována pouze na bázi provize splatné v případě schválení požadované dotace. Žádosti bývají ještě obvykle zpracovávány ve spolupráci s externími projektovými kancelářemi, které zahrnují komplexní přípravu projektu a podání žádosti.

Cílem mého návrhu prostřednictvím takovéto komplexní služby je především, aby došlo k minimalizaci rizika a obce získali vytyčenou dotaci.²⁴

3.2. Návrh na optimalizaci příjmů a výdajů

3.2.1. Hospodaření s pozemky

Obec má ve svém katastrálním území mnoho parcel ve vlastnictví, určitá část je ve vlastnictví soukromých osob a určitá část je ve vlastnictví (správě) Pozemkového

²⁴ OBEC & finance. 2008-2., Poradenské služby ČSOB EU Centrum

fondů ČR. Díky ne zcela dořešeným restitučním nárokům jsou některé pozemky stále ve správě pozemkového fondu, který záměrně nedovolí odprodat nebo bezúplatně převést pozemky a komunikace na obec. V důsledku tohoto jsou některé z těchto pozemků nebo jejich částí situovány například uprostřed obce a musí se udržívat stejným způsobem, jako by šlo o majetek obecní. Jedná se především o údržbu komunikací a péči o veřejnou zelen. Udržování těchto pozemků je naprosto nezbytné, aby nedocházelo k šíření plevelu a aby byly všechny komunikace sjízdné.

Obci tím vznikají nemalé náklady na údržbu a přitom z těchto pozemky nemůže žádným způsobem nakládat. Proto navrhuji, aby obec důsledněji postupovala v jednání s Pozemkovým fondem ČR.

Obec Albrechtice má bohatou historii a od roku 1976 do roku 1990 patřila pod správu města Lanškrouna. Po dezintegraci v roce 1991 byla veškerá správa obce přesunuta do vlastního Obecního úřadu v Albrechticích, avšak mnoho důležitých dokumentů nebylo společně s rozdělením převedeno. Obec měla velmi omezené mapové a majetkové podklady. Díky tomu občané příliš nehleděli na hranice svých pozemků a užívali i pozemků obecních. Postupem času Obec Albrechtice zpracovává mapové podklady. Při zaměřování pozemků bylo zjištěno, že mnoho obecních pozemků je využíváno právě soukromými uživateli.

Navrhuji také, aby obec provedla úplnou fyzickou inventarizaci pozemků na celém katastrálním území a zjistila, kde a do jaké míry jsou využívány obecní pozemky v rozporu s majetkoprávními vztahy. Obec by měla zařídit nové ocenění jednotlivých pozemků podle tržní hodnoty a nabídnout současným majitelům pronájem nebo odprodej parcel, které doposud neoprávněně využívali. Obec by při uplatnění tohoto návrhu neměla mít žádné dodatečné náklady spojené s pronájmem nebo prodejem pozemku, protože je obvykle hradí nájemník resp. kupující. Obec by úpravou těchto majetkoprávních vztahů získala finanční prostředky do svého rozpočtu formou jednorázového příjmu při prodeji nebo postupných příjmů při pronájmu soukromým osobám.

Dále navrhuji, aby obec rozpracovala cenovou mapu pozemků. V rámci územního plánu obce Albrechtice je mnoho parcel určeno pro výstavbu nových rodinných domů a bytů. Především pro tyto lukrativní pozemky by měl být vytvořen tržní odhad ceny pozemků a následný prodej nebo pronájem by měl být v souladu s těmito odhady.

3.2.2. Investice v obci

Obec Albrechtice v minulosti investovala nemalé prostředky do rekonstrukce Kaple sv. Anny. Byly provedeny rozsáhlé opravy exteriéru i vnitřního vybavení. Proběhla kompletní renovace píšťalových varhan. Navrhují, aby obec více využívala tuto dominantu obce ke kulturním akcím, expozicím apod. Měla by proběhnout propagace na regionální úrovni a ne pouze pro občany obce.

Obec také v roce 2007 započala rekonstrukci bývalé školy, jenž zatížila rozpočet více než sedmi miliony korun, a proto navrhují, aby se zastupitelstvo významně zaměřilo na využívání nově zrekonstruované budovy. Propagovat nové, moderní zařízení nejenom pro kulturní akce, ale také ke komerčním účelům, jako jsou meetingy, školení, předváděcí akce, atd. V rámci tohoto návrhu by obec měla toto zařízení využívat alespoň do takové míry, aby získala dostatek prostředků na samotný provoz. V zařízení je umístěn také jeden malometrážní byt, proto by měl být co možná v nejkratší době pronajmut, aby nezůstal tento potenciální zdroj finančních prostředků nevyužit.

3.2.3. Odpadové hospodářství

V obci Albrechtice je mimo jiné zaveden poplatek za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Občané hradí v současnosti částku 300 Kč na osobu za rok, což je asi 75 % finančních zdrojů potřebných na zajišťování této služby. Občany by nemělo příliš zatížit, kdyby obec zvýšila tento poplatek o cca 100 Kč na osobu a rok a pokryla by tak celkovou výši nákladů na odpadové hospodářství.

Navrhují, aby obec prováděla především osvětu a propagaci ekologického třídění odpadů. Jednou z možností by bylo zavést bonusový program, který by zvýhodňoval občany, třídící odpady. Podobný systém používá například nedaleké město Letohrad.

Každý uživatel systému by byl identifikován samolepkou s čárovým kódem. Samolepku s čárovým kódem by nalepil na chráněné místo balíku nebo pytle.

Samolepky s čárovým kódem by byly vydávány se složenkou na zaplacení poplatku za odpady. V případě ztráty nebo vypotřebování dodaného množství kódů, se občan může obrátit na Obecní úřad v Albrechticích, kde mu budou vydány nové.

Identifikace pomocí tohoto čárového kódu na balíku papíru nebo pytlí s plasty a nápojovými kartóny by umožňovala zpětně kontrolovat kvalitu třídění producenta. Při porušení čistoty a kázně by byl občan upozorněn na zjištěné nedostatky.

V tomto programu by obec mohla sledovat, kdo a jak se do systému zapojil. To umožní každému uživateli získat bonus, jehož hodnota se bude zvyšovat s počtem odevzdaných pytlů nebo balíků.

Výše bonusu (odměny za třídění) by byla stanovena obecně závaznou vyhláškou o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V současné době, ve výše zmiňovaném Letohradě je poplatníkovi, který je zapojen do systému třídění komunálního odpadu, poskytnuta uplatňována úleva od placení poplatku ve výši 5,- Kč za každý získaný bod v předchozím kalendářním roce.²⁵

Zavedení tohoto systému by nestálo příliš mnoho finančních prostředků a jednalo by především o zařízení na konverzi a tisk čárových kódů. Do obce Albrechtice v současné době pravidelně jezdí nákladní automobily, které sbírají tříděný odpad a jsou také vybaveny technikou pro snímání čárových kódů. Občané Albrechtic jsou zvyklí třídit odpady, proto by tato metoda bonusu mohla vyplatit jak pro občany, tak pro samotnou obec Albrechtice. Napomohlo by to zvýšení podílu tříděného odpadu, respektive snížení podílu odpadu netříděného a v souvislosti s tím následný vyšší příjem finančních prostředků pro obec za „vykoupený“ tříděný odpad a snížené náklady na likvidaci odpadu netříděného. Občané by pro změnu ušetřili na ročních poplatcích. Obec je zahrnuta do programu společnosti EKO-KOM, která obci přispívá za třídění komunálního odpadu.

3.2.4. Větrné elektrárny

V současné době probíhá jednání mezi několika obcemi včetně obce Albrechtice o projektu „Větrný park Cotkytle“. Jedná se o vybudování nových obnovitelných zdrojů elektrické energie a to o větrných elektrárnách. Obec je vhodně geograficky situována právě pro výstavbu těchto zařízení a investor chce postavit několik elektrárn právě v katastrálním území obce Albrechtice. Investor každoročně aktivně podporuje kulturní, společenské a sportovní aktivity a podnikání v oblasti obnovitelných zdrojů se zabývá

²⁵ Princip bonusového modelu zpracován podle modelu města Letohrad

od roku 2006. Tato právnická osoba je dceřinou společností firmy ASD Software, s.r.o., která vznikla již v roce 1995. Investor nabízí obci za schválení výstavby finanční prostředky a to ve dvou variantách.

V první variantě jednorázovou platbu ve výši 100 000 Kč při zahájení stavby plus 200 000 Kč ročně a 10 000 Kč jako sponzorský dar spolkům v obci. (za každé jedno zařízení)

V druhé variantě jednorázovou platbu ve výši 2 000 000 Kč plus po patnácti letech každoroční platbu 100 000 Kč a 10 000 Kč jako sponzorský dar spolkům v obci. (za každé jedno zařízení)

Proto navrhuji bez ohledu na vybranou variantu využít tuto významnou příležitost, jak velmi snadno získat peněžní prostředky. Z ekonomického hlediska je bezvýhradně doporučeno využít potenciálního zdroje. Z hlediska ochrany životního prostředí a estetického rázu je volba na zastupitelstvu obce Albrechtice.

3.2.5. Vedlejší hospodářská činnost

Jako většina obcí i obec Albrechtice provozuje tzv. Vedlejší hospodářskou činnost, která je mimorozpočtová a zabývá se výdělečnými aktivitami plynoucí především z majetku obce. Albrechtice provozují dvě zásadní VHČ, a to lesní hospodářství a pronájem nemovitostí. Navrhuji část prostředků z těchto činností s převádět do rozpočtu. Aby byla bylo těchto zdrojů co nejvíce, je důležité efektivně hospodařit. Zbytek výnosů doporučuji ponechat v rozpočtu VHČ jako rezervu na nenadálé události.²⁶

Rozloha obce je 1007,5 ha, ze kterých je významná část les. Lesního hospodaření se týká zejména prodej dřeva. Navrhuji, aby obec více zapojovala jednotlivé výbory a komise do problematiky lesního hospodaření, především pak při určování tržních cen prodávaneho dřeva a efektivnější vydávání finančních prostředků na správu a údržbu lesů. Navrhuji rozsáhlejší konzultace při provádění sortimentace dřevní hmoty a sledováním pěstební činnosti může obci přinést zvýšení výnosů v řádu desítek tisíc Kč.

Obec dále pronajímá nebytové prostory rekonstruovaného Motořestu Albrecht. Díky údajně slabé kupní síle a cenám energií obec vyúčtovává obce nájemci velmi nízké nájemné, z důvodu, aby zůstal Motořest Albrecht v provozu. I přes tyto argumenty,

²⁶ Týká se především lesů. Pro eliminaci následků přírodních kalamit. Například na likvidaci škod způsobených silným větrem.

doporučuji, aby obec významným způsobem přehodnila výši nájmu, kterou předepisuje najímateli, protože se pohybuje výrazně pod tržní hranicí. Další řešení, které bych navrhl se týká možnosti toto zařízení prodat soukromé osobě za tržní cenu. Při porovnání cen nájmu s ostatními obdobnými restauračními zařízeními v regionu, ve kterých za stejných provozních podmínek se vybírá vyšší nájem jsem zjistil, že zařízení nemají existenční problémy. Proto by nemělo zvýšení nájmu provozovateli zařízení způsob existenční potíže. Obci by tato úprava přinesla minimálně o 25 % vyšší příjmy.

3.2.6. Občanská sdružení

V obci Albrechtice se nachází několik občanských sdružení z nichž jsou nejpodstatnější Tělovýchovná jednota, Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení Rychtářský les Albrechtice a ŠNEK - Klub pohybu v obci. Tyto spolky dostávají z rozpočtu obce Albrechtice určité množství finančních prostředků na svůj provoz a údržbu objektů, které užívají a žádným způsobem neposkytují protihodnoty obci.

Obec je z velké části obklopena veřejnou zelení, o kterou se musí pečovat a její údržba je finančně nákladná. Proto doporučuji zapojit tyto spolky jako náhradu za přijaté dotace do vykonávání určitého množství veřejné prospěšných prací prostřednictvím svých členů.

Jako další alternativu, jak obci poskytovat nějakou protislužbu bych doporučil, aby tyto spolky organizovaly a pořádaly nějaké kulturní, společenské nebo sportovní aktivity pro ostatní občany obce a turisty.

Obec by ušetřila na údržbě veřejné zeleně částku převyšující 50 tis. Kč.

3.2.7. Turistický ruch

Obec Albrechtice je velmi dobře geograficky situovaná a je tudíž velmi vyhledávána turisty s různými zájmy. Obec je z jedné strany ukončená přírodní památkou Sázavským údolím, která je velmi oblíbená mezi turisty především pro svoji nedotčenost a je zde vybudována naučná stezka.

V celém regionu je také velmi mnoho cyklostezek, a proto je zde výraznou měrou rozvinuta především cykloturistika. Jsou zde také koňské stezky a další turisty vyhledávané zajímavosti.

Všechny vyjmenované aktivity pro turisty mají významný vliv na návštěvnost obce, avšak způsobují nemalé škody a obci tak vznikají značné náklady na jejich opravy a na likvidaci odpadů apod.

Obec prakticky žádným způsobem nevyužívá tohoto cestovního ruchu pro příjmy do svého rozpočtu. Doporučuji obci, aby zde zřídila informační centrum například na Obecním úřadě v Albrechticích, dále aby se zřídila odpočinková místa s občerstvením pro návštěvníky a v obci také není žádná ubytovací kapacita. Navrhuji, aby obec doplnila nabídku pro turisty o stálé expozice v novém kulturním zařízení nebo kapli sv. Anny.

Díky uskutečnění těchto návrhů by obec také mohla snadněji čerpat z grantů na turistiku a prostředků na údržbu zeleně z regionálních a dotačních fondů. Potenciální přínos do obecního rozpočtu lze očekávat v rozsahu 100 – 200 tisíc Kč.

3.2.8. Kulturní akce

V obci Albrechtice se každoročně koná několik významných kulturních akcí, které s sebou obvykle přinášejí mnoho příležitostí, jak získat finanční prostředky do obecního rozpočtu. Jedním z největších kulturních akcí je mistrovství České republiky v závodech automobilů do vrchu. Této akce se účastní elita českého motorsportu v závodech do vrchu. Obec sice není pořadatelem závodů, ale závod a zázemí je na katastrálním území obce a ta povoluje tento závod. Rozpočet Albrechtice získává z této kulturní akce jen mizivou část finančních prostředků za pronájem obecních pozemků, avšak má značné náklady na likvidaci škod způsobených touto událostí. Pro mnoho občanů je tato třídní akce ve znamení stresu. Rychle jezdící auta i mimo závody, hluk v nočních hodinách, poškozený soukromý majetek.

Navrhuji, aby Obec Albrechtice uplatnila více iniciativy například vybíráním vstupného. Tuto činnost v předchozích letech prováděli zejména občanská sdružení obce Albrechtice. Dále by měla pronajímat reklamní plochy. Finanční přínos z těchto pronájmů a výběru vstupného by měl dosáhnout částky 50 – 80 tis. Kč.

Albrechtice pořádají každoročně několik významnějších kulturních událostí, avšak téměř všechny jsou ve znamení hluboké ztráty díky prakticky nulovému zainteresování možných sponzorů. Důsledně doporučuji, aby obec při pořádání každé takové akce

oslovila potenciální spoznory a získala tak alespoň určitou část finančních zdrojů, které vynakládá na pořádání.

3.3. Návrh na zvýšení daňové výtežnosti

3.3.1. Podíl na sdílených daních

Podle mého názoru je současný systém je vůči malým obcím zcela nespravedlivý. To zapříčiňuje zastavení rozvoje obce, není možné provádět rozsáhlejší opravy nebo investiční akce, protože z běžného rozpočtu je to nemožné. Na obce přešly komunikace od kraje. Je třeba udržovat i ostatní místní komunikace a v obci se blíží problém opravy mostů po vesnici. Náklady na rekonstrukci mostu nemá možnost obec zafinancovat ze svých zdrojů, protože se jedná řádově o desítky milionů korun. Výčet je doplněn fakty o finanční náročnosti udržování kaple sv. Anny, která je v majetku obce. Jde o rozsáhlou stavbu, do které bylo během několika let investována částka přesahující 1 mil. Kč.

Obce mají jako základní zdroj příjmů právě podíl na sdílených daních. Každá obec má stanovený koeficient podle počtu obyvatel, na základě kterého jí jsou přidělovány finanční prostředky. Tento koeficient velmi znevýhodňuje malé obce oproti velkým městům. Rozdíl mezi příjmem na jednoho občana Albrechtic a jednoho občana Prahy je asi 400% ve prospěch občana Prahy.²⁷

Jsou obce, které na svém území hostí třeba velké množství rekreačních objektů, chatařů a chalupářů, ale protože mají málo stálých obyvatel, spadají tudíž do nejnižšího hodnotícího pásma a dostanou na vydaje s tím spojené, kromě daně z nemovitosti a opravdu malého poplatku za rekreační pobyt, velmi málo. Navrhuji například, aby u horských obcí s členitým terénem a obrovskou rozlohou území, bylo zohledňováno také například nadmořská výška, protože zimní údržba horského terénu vyžaduje mnohem větší finanční prostředky než u obcí, které mají výrazně nižší nadmořskou výšku.

V roce 2008 došlo z zásadní změně těchto koeficientů a poprvé se začalo zohledňovat i jiné kritérium než jen počet obyvatel. Přišla nová dvě kritéria a to prostý počet obyvatel a velikost katastrálního území.

²⁷ Jak se změnil systém přerozdělení daní pro města a obce. [Online].

3.3.2. Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti je jedinou daní, která jde celá do rozpočtu místně příslušné obce. A také je jedna z mála, kde mohou obce upravovat koeficient směrem nahoru i dolů. Velikost koeficientu je opět odvozena od počtu obyvatel v obci a jednotlivé obce mohou tento koeficient upravovat max o 1 stupeň výš nebo níž.

Obec Albrechtice používá standartní koeficient podle zákon a o dani z nemovitostí a proto doporučuji zvýšit tento koeficient a dosáhnout tak potenciálního příjmu do obecního rozpočtu. Navhruji zvýšení sazby o stupeň směrem nahoru. Občany by to nijak zvlášť výrazně nezatížilo, ale obec z tohoto zvýšení přece jenom nezíská žádné závratné množství finančních prostředků.

Výrazně by to ovlivnilo pouze příjmy od fyzických osob podnikajících a právnických osob, které mají sídlo na katastrálním území obce. Přínos z daně z nemovitosti zvýšením koeficientu o stupeň u staveb by došlo k navýšení příjmů z daně o 50 %, tj. 80 – 100 tisíc Kč.

Závěr

Efektivní hospodaření se svěřenými finančními prostředky je cílem všech municipalit v ČR.

Prvním cílem této práce byla optimalizace výdajů na provoz obce a optimalizace investičních možností se zaměřením na rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtový proces a rozpočtovou skladbu.

Při zpracování druhé části práce, která se zabývala především rozpočtem, rozpočtovým výhledem, rozpočtovým procesem atd, jsem zjistil, že obce postupují při jejich vypracování v souladu s platnou legislativou ČR a nezjistil jsem žádné odchylky od zavedeného standardu.

Obec Albrechtice vytváří rozpočtový výhled, rozpočet a závěrečný účet velmi svědomitě, a proto nebylo zpracování těchto strategických výkazů příliš obtížné.

Obec v roce 2008 investovala do rekonstrukce bývalé místní školy, která velmi zatížila rozpočet, a proto jsem se při vytváření návrhu zaměřil i na možná využití této budovy pro jiné účely, než pouze kulturní zařízení.

Při zpracování návrhu na snížení celkových výdajů obce jsem zjistil, že obec má naprosto stěžejní část svých výdajů mandatorních, neovlivnitelných pouhým rozhodnutím nebo přepracováním strategie řízení. Týká se to například příspěvků, které obce musí platit za autobusovou dopravu, za děti dojíždějící do škol v nedalekém Lanškrouně apod. Po tomto zjištění jsem se zaměřil především na získání prostředků nových.

Druhým cílem této práce je návrh na zvýšení blahobytu v obci zvýšením efektivity využívání finančních prostředků a poukázat na další potenciální příjmy do obecního rozpočtu. Poukázat na možnosti získávání potenciálních zdrojů z dotací ze státního rozpočtu nebo EU.

Při zpracování návrhu na zlepšení týkající se této problematiky jsem narazil na několik skutečností, které významně ztěžují vytvoření reálného řešení tohoto problému. Největším problémem bylo malé množství obyvatel v obci. Tím se obci uzavírá převážná část všech dotačních titulů jak ze státního rozpočtu, tak z EU. Proto jsem popsal metodu, kterou by obec mohla získat určité prostředky i přes tento handicap.

V průběhu zpracování bakalářské práce nebyly zjištěny žádné odchylky od teoretických poznatků.

Použité zdroje

Literatura:

BUCHANAN, J.M. Veřejné finance v demokratickém systému. Computer Press. Praha 1998. ISBN 80-7226-116-9.

HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ K. Veřejné finance. Eurolex. Praha 2004. ISBN 80-86432-88-2.

HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně 2004. ISBN 80-2103-356-8.

MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. ORAC. Příbram 2000. ISBN 80-86199-23-1.

MUSGRAVE, R., MUSGRAVEOVÁ, P. Veřejné finance v teorii a praxi. Management Press. Praha 1994. ISBN 80-85603-76-4.

PEKOVÁ, J. Veřejné finance. ASPI, a.s. Praha 2005. ISBN 80-85963-88-4.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. Veřejná správa a finance. ASPI. Praha 2002. ISBN 80-86395-21-9.

REKTOŘÍK, J. Organizace neziskového sektoru. Ekopress. Havlíčkův Brod 2001. ISBN 80-86119-41-6.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit město, kraj a obec (Finance rozpočty účetnictví veřejná kontrola) Masarykova univerzita v Brně 2002. ISBN 80-210-2955-5.

ROSEN, H.S. Public finance. McGraw-Hill Irwin. New York 2002. ISBN 0-07-237405-5.

STIGLITZ, J. E. Ekonomie veřejného sektoru. Grada. Praha 1997. ISBN 80-7169-454-1.

SCHNEIDEROVÁ, I. Rozpočtová skladba v roce 2008. REVOS-L. Rožďalovice 2008. ISBN 978-80-903160-7-20.

Periodika:

Moderní obec. 3/2008. ECONOMIA, a.s. 2008. ISSN 1211 0507.

OBEC & finance. 1-3/2008. Polygra 2008. ISSN 1211-4189.

Poradce veřejné správy 1-2/2008. Poradce, s. r. o.. Český Těšín 2008. ISSN 1802-839X.

Veřejná správa. 8/2008. MVČR 2008.

Legislativa:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

Zákon č. 323/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (šestá část)

Zákon č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

Zákon č. 420/2004 Sb. Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a jeho prováděcích právních

Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (ve znění pozdějších předpisů)

Vyhláška MF č. 328/2005 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (ve znění pozdějších předpisů)

Internet:

Jak se změní systém přerozdělení daní pro města a obce. [online]. Dostupné z http://moderniobec.ihned.cz/c4-10004960-22540130-C00000_d-jak-se-zmeni-system-prerozdeleni-dani-pro-mesta-a-obce

Převzato 11.05.2008.

Ministerstvo financí České republiky. Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 (bez SFDI, poplatků a pokut). [online]. Dostupné z http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/SID-3EA9846B-9FC79C35/cds/schema_obce_rud08.doc.

Převzato 28.04.2008.

Poradenské služby ČSOB EU Centrum. [online]. Dostupné z <http://www.csob.cz/bankcz/cz/SME/Tipy/Vyuziti-bankovnich-produktu-v-praxi/Zdroje-z-EU/Poradenske-sluzby-CSOB-EU-Centrum.htm>

Převzato 05.05.2008.

Regulace zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. [online]. Dostupné z http://archiv.kr-jihomoravsky.cz/metlisty/oe/Dluhova_sluzbaregulace%20zadluzenosti_obci_a_kraju.htm.

Převzato 05.05.2008.

Svoz dům od domu. [online]. Dostupné z <http://www.letohrad.eu/?nadpis=&ids=1793>

Převzato 06.05.2008.

Interní materiály Obce Albrechtice:

Výkaz FIN 2-12 (2007)

Závěrečné účty za období 2005 – 2007

Schválený rozpočet na rok 2005 – 2008

Výkazy o zadlužení obce 2005 – 2008

Rozpočtový výhled na období 2008 - 2012

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Počty zastupitelů v obcích

Tabulka č. 2 – Výpočet ukazatele dluhové služby

Tabulka č. 3 – Rozpočtový výhled 2008 - 2012

Tabulka č. 4 – Dluhová služba za rok 2005

Tabulka č. 5 – Dluhová služba za rok 2006

Tabulka č. 6 – Dluhová služba za rok 2007

Seznam grafů

Graf č. 1 – Srovnání závěrečných účtů za období 2005 – 2007

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Model rozpočtové soustavy ČR

Obrázek č. 2 – Rozpočtový proces obcí v ČR

Obrázek č. 3 – Daňové příjmy podle rozpočtového určení daní k 1.1.2008

Seznam zkratek

Obecné:

ř. – řádek

obyv. – obyvatel

tř. – třída

tis. – tisíce

mil. – miliony

ha – hektary

km – kilometry

č. – číslo

os. – osoba

Věcné:

MŠ – mateřská škola

OÚ – obecní úřad

KÚ – krajský úřad

RS – rozpočtová skladba

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

EHP – Evropský hospodářský prostor

VHČ – vedlejší hospodářská činnost

ZHS – záchranný hasičský sbor

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Pravomoci a odpovědnosti starosty

Příloha č. 2 – Závěrečné účty za období 2005-2007

Příloha č. 1 – Pravomoci a odpovědnosti starosty obce podle z. č. 128/2000 Sb., o obcích

§ 103

(1) Starosta zastupuje obec navenek.

(4) Starosta

- a) odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok (§ 42),
- b) plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů,³³⁾ pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- c) může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- d) může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- e) odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,³⁴⁾
- f) zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- g) rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- h) plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- i) plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.

(5) Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce.

§ 104

(1) Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci (§ 73 odst. 3 a § 79 odst. 1).

(2) Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.

Příloha č. 2 – Závěrečné účty za období 2005-2007

Schválený rozpočet Upravený rozpočet Plnění k 31.12.2005 % plnění				
Třída 1 – Daňové příjmy	3 227 500,-	3 388 900,-	4 020 136,-	118,63
Třída 2 – Nedaňové příjmy	39 100,-	76 600,-	123 254,64	160,91
Třída 3 – Kapitálové příjmy		15 000,-	23 850,-	159,00
Třída 4 – Přijaté dotace	33 400,-	266 300,-	266 307,-	100,00
Příjmy celkem:	3 300 000,-	3 746 800,-	4 433 547,64	118,33
Třída 5 – Běžné výdaje	2 850 000,-	2 863 800,-	2 268 219,15	79,20
Třída 6 – Kapitálové výdaje	450 000,-	993 000,-	804 207,-	80,99
Výdaje celkem:	3 300 000,-	3 856 800,-	3 072 426,15	79,66
Příjmy:		4 433 547,64 Kč		
Výdaje:		3 072 426,15 Kč		
Výsledek hospodaření:	(přebytek)	1 361 121,49 Kč		

Schválený rozpočet Upravený rozpočet Plnění k 31.12.2006 % plnění				
Třída 1 – Daňové příjmy	3 921 300,-	3 932 300,-	3 266 028,93	83,06
Třída 2 – Nedaňové příjmy	46 300,-	65 800,-	108 183,54	164,41
Třída 3 – Kapitálové příjmy			13 211,-	
Třída 4 – Přijaté dotace	132 400,-	245 610,-	245 634,-	100,01
Příjmy celkem:	4 100 000,-	4 243 710,-	3 633 057,47	85,61
Třída 5 – Běžné výdaje	2 660 000,-	2 942 710,-	2 557 671,40	86,92
Třída 6 – Kapitálové výdaje	4 440 000,-	4 301 000,-	533 118,40	12,40
Výdaje celkem:	7 100 000,-	7 243 710,-	3 090 789,80	42,67
Příjmy:		3 633 057,47 Kč		
Výdaje:		3 090 789,80 Kč		
Výsledek hospodaření:	(přebytek)	542 267,67 Kč		

Schválený rozpočet Upravený rozpočet Plnění k 31.12.2007 % plnění				
Třída 1 – Daňové příjmy	3 251 700,-	3 276 400,-	3 321 240,73	101,37
Třída 2 – Nedaňové příjmy	34 300,-	73 900,-	151 908,20	205,56
Třída 3 – Kapitálové příjmy	7 000,-	7 000,-	16 370,-	233,86
Třída 4 – Přijaté dotace	47 000,-	224 973,-	224 985,-	100,01
Příjmy celkem:	3 340 000,-	3 582 273,-	3 714 503,93	103,69
Třída 5 – Běžné výdaje	2 833 000,-	3 069 973,-	2 609 199,23	84,99
Třída 6 – Kapitálové výdaje	4 507 000,-	4 512 300,-	4 417 748,00	97,90
Výdaje celkem:	7 340 000,-	7 582 273,-	7 026 947,23	92,68
Příjmy:	3 714 503,93 Kč			
Výdaje:	7 026 947,23 Kč			
Výsledek hospodaření:	(ztráta)	- 3 312 443,30 <u>Kč</u>		